

Menighetsbladet

Helsing til Sauherad og Nes

NR. 7 • OKTOBER 2018 • 69. ÅRGANG

INNI

Klimaangst	Side 466	Sagavollnytt	Side 496
Min salme	470	Glimt	498
Eplet i fokus	467	Norsk Eplefest	502
Peer Gynt	478	Vandring	508
TV-aksjonen	484	Etikk-kveld	514
Mads Berg	486	Generasjonshjelp	516
Festmåltid	488	Sauherad skytterlag	520
Gvarv bedehus	493		

Jeg har fått klimaangst

En feel-bad-andakt med et lite håp mot slutten

-Har du tenkt på Noah? spurte min søster meg en dag i august. – Det er litt sånn det er nå for tida.

Av Ellen Hageman

Vi hadde enda en samtale om klimaforandringene, min søster og jeg. Vi har hatt en del av dem etter at hun kom hjem fra Cape Town og ei vannkrise som ble avverget i siste liten av velsignet regn fra det høye og strenge vannrasjonerer gjennom mange måneder, rett til en varme og tørke som også er ny og skjebnesvanger på våre breddegrader.

Men jeg hadde egentlig ikke tenkt så mye på Noah. Det har jo ikke vært så mange regnbuer å se i det siste. Men når jeg tenker meg om: Syndfloden er et betegnende begrep når havnivået stiger og truer med å gjøre store deler av de tettest befolkede områdene på kloden vår ubeboelige fordi vi sitter fast i et økonomisk system som premierer menneskelig grådighet og konkurranseinstinkt.

For tiden leser jeg en bok som til tross for tittelen «En fremtid uten fremtid» (den er dansk) gir meg bittelittegranne håp. Et sentralt poeng i boka er at vi veit nok. Vi har viten nok, kunnskap nok. Vi kan nok til å snu utviklingen. Da verdens ledere møttes i Paris, så var det fordi forskere og vitenskapsfolk og diverse eksperter, veit at det er mulig å holde seg innafør togradersmålet. De veit også hvordan. Vi trenger mindre materielt forbruk og mindre utslipp av klimagasser. Det er mulig. Det går an.

Ellen Hageman er teolog og bor på Gvarv.

Men så går det ikke likevel.

Det økonomiske systemet vi lever i, er avhengig av stadig vekst for ikke å kollapse. Og en kollaps i økonomien er nærmest like alvorlig som klimakrisa. Så her sitter vi, fast i en gordisk knute bare de mest teknologifrelste og politikere på stemmefiske tror vi kan leve med. Dessuten: Vi veit også at dersom vi, du, jeg, søsteren min, gjør vårt som enkeltpersoner (kutter i kjøttspisinga, kutter ut flyturer, kjører mindre bil, shopper mindre), så betyr det ikke en gang en dråpe i havet så lenge olja pumpes opp av Nordsjøen og H&M brenner klær på bål.

Og da er vi tilbake til poenget i den danske boka: Viten, fakta, kunn-

skap – vi får stadig høre at det gjør tro overflødig. Men det er feil. All denne viten, kunnskap, alle fakta om is som smelter, skoger som brenner og orkaner som truer, all denne viten roper etter tro. Mennesker trenger noe å tro på. For det er i troen håpet finnes. Og det er i håpet handlinger og vilje fødes. Vilje til å gjøre det vi veit at skal til.

Undertittelen på boka på nattbordet lyder: «Depression som politisk problem og kunstens alternative fortellinger» (fortsett dansk). Det hadde vært fint å endre dette til: «Depression som politisk problem og BIBELENS alternative fortellinger». Ikke fordi det er noe galt med kunst, slett ikke. Men fordi jeg tross alt holder en knapp på Bibelen. På Gud og Jesus. Og kanskje Noah.

Nå er det vel de færreste som tror at vi skal få noen byggeinstruksjoner fra oven, som skal redde oss fra havet som stiger. Dessuten er historien om Noah en fortelling om skyld og straff og masseutryddelse der helten og hans nærmeste familie vinner og alle andre taper, det vi si drukner. Og i klimakrisens tid er jo alt det der snudd på hodet. De landene som er mest ansvarlige gjennom sin rikdom og sitt forbruk, det er etter all sannsynlighet også de som kommer til å klare seg best i framtiden.

Nei, jeg tror vi må bla lengre frem til en annen båt på en annen sjø. For også på Genesaretsjøen truet bølgene, og disiplinen ble redde og trodde undergangen var nær. Men Jesus sov som om alt skulle være i skjønneste orden. Disiplene vekket ham – det var deres siste håp. Og idet Jesus beskylder dem for å ha for lite tro, (der kan du se – mennesket trengte tro den gangen også!) stilner han stormen.

Jeg tror det er en fortelling vi trenger. Ikke for å få oss til å tenke at alt skal nok gå bra, og det nytter uansett ikke hva jeg gjør. Nei, for å minne oss på at i motsetning til Noah, så er vi denne gangen alle i samme båt. Og i den båten er Jesus alltid (blind)passasjer. Og hver gang vi holder på å gi opp, gi etter, så dukker Jesus opp. På tørkeramma åkre, bak salgsstativet på Herkules og på solsenga ved siden av på den sydenturen vi burde ha avbestilt.

For vi veit

og vi kan

om vi tror

Og vi kan ha klimaangst, men vi gir oss aldri. Ikke sant, søster?

Nordagutu Sambruksanlegg

Hvis du ønsker å leie Nordagutu Sambruksanlegg til selskaper, møter eller lignende, ta kontakt med: Malin Gampedal, tlf. 480 83 346
Tor Moen, tlf. 476 72 067

Leiepriser:

- Sal, vestibyle og kjøkken: **kr. 1.500,-** med vask
- Vestibyle, møterom og kjøkken: **kr. 450,-** med vask

Helsing for 50 år siden

Bispedømmemøtet 1968

Det var noen givende dager vi hadde på bispedømmemøtet 18. -20 sept. Vi er takknemlige for at vi fikk liv å være med!

«Bispedømmemøtet understreker den frivillige innsats i menighetene», sa biskop Kaare Støylen i sin åpningstale. Hovedtemaet er: Kirkens ansvar i dag, de oppgaver som venter, hvordan de skal løses og hvem som skal løse oppgavene. Vi er satt til å arbeide mens det er dag. Vi går mot dom og avgjørelse. Livets budskap om dommen er en del av det frigjørende ved evangeliet, - det betyr nemlig at synd og lidelse, nød og død skal en dag ta ende. Alt skal bli nytt, og himmelrikets tid er for alvor kommet. -Vi lever i en tid som bærer endetidens karakter, men evangeliet til de kristne er: «Løft eders hoder for eders forløsning stunder til». Det er ikke tid til å fortvile. Kristus er nær. Vi må være villige til å bryte opp og ikke slå oss til ro med at våre forhold skal være evigvarende. I dag har vår kirke en mulighet som ikke noe annet land i verden, til å **nå inn i hjemmene med det kristne budskap**. Derfor er det et stort ansvar vi har som en kristen menighet overfor hjem og skole, konfirmanter og de unge, menighet, diakoni og økonomi, sa biskop Støylen.

Kirken må ta sin oppdragergjerning alvorlig ved å vekke alle foreldre som fører sine barn til dåpen, vekke dem til ansvar og forpliktelse. Alle foreldre må foreholdes det ansvar de har ved å gi barna en kristen oppdragelse, sa instituttstyrer Bjarne Harde. Derfor bør alle foreldre holde kontakt med kirken fra første stund. Personlig å møte opp hos presten ved innmeldelse av barnedåp, og tidlig ta barna med til kirke og søndagsskole. Det er av uvurderlig betydning for barna tidlig å bli ledet inn under Guds innflydelse. Pastor Olav Hillstad talte om ansvaret som menigheten har overfor konfirmanter og nevnte at konfirmantsamvær burde holdes regelmessig- også flere sammen med foreldrene. Han pekte på nødvendigheten av å la konfirmanter gå til kirkens gudstjeneste. **Det hører med til konfirmandundervisningen, og de burde møte minst 14 ganger.**

Alle vil sine barn vel. Det beste er å føre dem til Gud. Ingen kan gå en sikrere vei enn Guds vei! Derfor la oss gjøre vårt til barna skal finne det ene nødvendige.

Hans Roe.
Torill Ryntveit.
Gunvor Sunde.

Til alle barn født i 2014!

Velkommen til 4-årsklubb!

Vi møtes til mat, lek og bibelfortellinger på Nes menighetshus 5 torsdager i høst! Datoene er:

18. oktober, 25. oktober, 1. november, 8. november, 15. november

Kl. 16.30 - 17.45

Påmelding til: anne.gjora@sauherad.kyrkja.no eller 922 43 880, innen 15. oktober.

Utdeling av Barnas Kirkebok skjer 2.desember i Sauherad kirke kl. 11.00

Håper vi sees!!

Tysdag 30. oktober 2018 kl. 19.00

Ferda-Vinje med Magne Skjævesland

Konsert-Kåseri på Pakkbua (Bø museum)
Inngang kr. 100,-, enkel servering.

Arr.: Nes mållag og Bø mållag

Nå kan du «vippse» dagens kollekt

Med betalingsappen Vipps kan du nå gje kollekt og pengar til menighetsarbeidet. Du treng ein smarttelefon for å laste ned denne «app'en». Når du skal overføre pengar til oss søker du opp «Sauherad og Nes sokn». Skriv inn eit beløp og kva betalinga gjelder- og vipps så er pengane overført. Trygt og enkelt.

Du kan også bruke kontanter, bankkort og overføring til konto, 2675.20.38421

Min salme

Valgt av Unni Elisabeth Flatland

Ja, en gang mines øyne skal se Kongen i hans prakt

(Norsk Salmebok (2013) nr. 895)

Tekst: Karl Marthinussen (1954)

Melodi: Alfred Lunde (omkr. 1955)

Dette er en mektig salme som jeg er veldig glad i. Kanskje har det noe med alderen å gjøre. Jeg er der at lengselen mot himmelen er blitt sterkere, og håpet om å møte igjen mannen min, foreldrene mine, - ja, alle dem som har gått foran. «Når jeg har funnet frem» da vil jeg ikke lenge være til bry for andre.

Salmen er jo mest brukt i begravelser. Jeg har selv sunget den i en gravferd i Sauherad kirke. Jeg har til og med skrevet i sangboka mi at Henrik Ødegaard, som var organist, spilte tonen i f-dur. Da en god venninne fra Onsøy døde, hentet jeg ord fra denne salmen til sløyfa: «Så er jeg frelst, så er jeg fri».

Salmen har mye naturskildring, blant annet skal «salighetens tonevell bruse som et hav». Jeg er oppvokst i Østfold og har hytte ved havet. Jeg er veldig knyttet til havet, selv etter et langt liv i Sauherad. Ved havet føler jeg samhörighet med mine forfedre, med fiskerne, sjøfolka, losene og mange andre. Men sangen skriver også mye om den naturen som

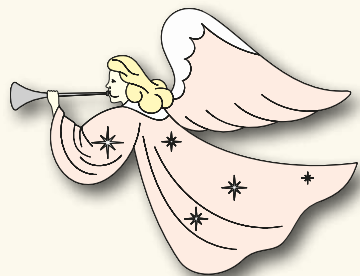

Unni E Flatland er pensjonist og bor på Holtsås.

nå omgir meg, og der jeg også føler meg hjemme. Sangen har mange lag og mange bunner.

Karl Marthinussen har gitt oss en salme med fire sterke vers, fulle av håp. For meg er dette ord som kan hjelpe meg til å pakke meg inn i «nådedyna» i møte med livets avslutning.

Karl Marthinussen (født 26. november 1890 i Bergen, død 29. mai

1965 var en norsk teolog og biskop i Stavanger bispedømme.

Marthinussen ble cand.theol. i 1914, og hans første prestestilling var ved St. Jakob kirke i Bergen, hvor han virket fra 1916 til 1930. Marthinussen var så residerende kapellan og sokneprest i Sandviken fra 1930 til 1948. Fra 1934 til 1946 var Marthinussen den første formannen i Bergen Kristelig Folkeparti, som da var et eget fylkeslag.

Han etterfulgte Gabriel Skagestad som biskop i Stavanger i 1949[1], og gikk av som biskop i 1960.

Marthinussen har utgitt flere lærebøker, diktsamlinger og teologiske bøker.

Karl Marthinussen var en ivrig forkjemper for avholdssaken, og engasjerte seg også i lokalpolitikk og i økumenikk. Han ble en av de fremste i landet til å mål-bære edruskapsbevegelsens synspunkt i tale og skrift. I tillegg til sin gjerning som en samfunnsaktiv teolog, gav han ut en lang rekke bøker, blant annet et

3-bindsværk om «Store menn i tankenes verden», og om edruskaps-tanken spesielt «Kampen for en stor tanke» og «Glasset i skjønnhet.» Heftet hans om «Hvorfor avholdsmann?» fikk store spredning.

Alfred Lunde (1894 – 1973) var født på Åmøy, var bonde og organist.

Ja, en-gang mi - ne øy - ne skal se Kon-gen
i hans prakt; få til - be i hans tem - pel - hall hans
nå - de og hans makt. I et krys - tall - klart hav av lys
for - svin - ner ti - dens natt og gys, for - vand - let
blir hver gå - te her til lov - sangs - ju - bel der.

2 Og salighetens tonevell skal bruse som et hav, som sus av skog en sommerkveld når himlen er som rav. Og gjenfødt all naturen er, og ingen skygge faller mer. Og alt av skjønt mitt øye så, ny glans og glød vil få.

4 Så er jeg frelst, så er jeg fri, så har jeg vunnet frem. Så er min strid med ett forbi, så er jeg i mitt hjem, det hjem min Frelser lovet har hver den som korset med ham bar, Guds paradys, vårt rette hjem, det ny Jerusalem.

3 Men skjønnest er det dog å se Guds Lam så underbart, med merkene fra korsets tre av seirens glans forklart. Og dette lys er mer enn sol, det er Guds gylne nådestol, og støvets drakt som her meg bandt, blir klar som diamant.

KIWI mini
pris

KJØP KJAPT, KJØP TRYGT, KJØP BILLIG

Gode priser på
interiørprodukter

snekker
Gvarv

Man - Fre 7-16.30 – Lørdag 9-13

vitusapotek+

3810 Gvarv
Telefon 35 95 54 34

Tre og portal AS
Oredalen 11, 3810 Gvarv
Tlf. 35 95 59 00
post@treport.no
www.treportal.no

NORSJØARKITEKTER AS

Strannavegen 460 3810 Gvarv tlf 35955600
post@norsjoarkitekter.no
www.norsjoarkitekter.no

Nyt et godt måltid hjemmelaget mat

ALT I UTLEVERING AV SELSKAPSMAT

Aarnes
Kafeteria as

Gunnars
Selskapsmat

3810 GVARV - TLF. 35 95 57 33

Aktivitet på gamle Stranna skule i høst.

Stranna Vel inviterer til kviss og strikking på grendehuset i høst.
Strikkekvelder er torsdager: 27. september, 25. oktober og 22. november
Kvisskvelder er fredager: 28. september, 26. oktober og 23. november, i tillegg til ein i romjula.
Følg med på Facebooksida «Stranna Vel», og på plakater langs vegen.

Har du ønske om fleire aktiviteter eller vil du leige grendehuset til dåp, konfirmasjoner eller andre lag?

Ta kontakt med:

Cathrine: 451 39 944

Bent: 451 39 932

Anita: 970 37 981

Annette: 451 38 036

Gro Anita: 970 81 861

Even: 917 97 840

GRENLAND FAMILIEKONTOR

Schweigaardsgt. 11, 3717 Skien

Åpningstid: kl. 08.00 – 15.00, mandag til fredag

Telefonvakt kl. 10.00 – 14.00 (onsdag kl. 10.00 – 11.30)

Telefon: 35 50 58 70

e-post: grenland.familiekontor@bufetat.no

Hjemmeside: www.familieliv.no

FAMILIEVERNKONTORET ØVRE-TELEMARK

Brøløvsvegen 51, 3840 Seljord

Kontor i Seljord, Notodden og Rjukan

Timebestilling skjer til kontoret i Seljord hver dag mellom kl. 08.00 og 15.00.

Telefon: 35 06 88 50

e-post: familiekontoret.ovre.telemark@bufetat.no

Hjemmeside: www.vestfam.no

Bokprosjekt nummer sju!

Jon Ingebretsen melder at han er i gang med sitt sjuande bokprosjekt og det tredje i serien «Naturen og eg». Arbeidstittelen er «Naturen og eg - 100 bilete og tekstar frå vandring og oppleving».

Målet er 100 naturbilete, vesentleg hans egne, som er det viktigaste i boka. Desse blir supplert med stutte tekstar som fortel om kultur, naturfagleg kunnskap, opplevingar mv.

Om han når målet med hundre gode naturbilete frå stader han har vore på og vandra i vedgår han kan vera usikkert. Da blir i såfall boka på litt over 200 sider. Kanskje endar han på 50 eller 75 bilete av god kvalitet i staden.

Målet med boka er å vise litt av livet hans i naturen i arbeid og fritid, som han ønsker å dele med andre, men kan likevel ikkje kallast ein sjølvbiografi. Dette vil bli ei opplevings- og kunnskapsrelatert bok. Det er det mest omfattande og arbeidskrevjande bokprosjektet han har jobba med av dei seks føregåande. Dette må han bruke resten av året og komande vinter på, noko som vil bety at boka ikkje blir ferdig, slik han ønsker ho skal bli, før neste haust. Han samarbeider med Det Lille Trykkeri i Vrådal om produksjon av boka.

TAKSERING

Tenker du på salg, kjøp eller refinansiering av eiendom?
Kontakt oss for en seriøs og rask levering.

Type eiendommer: Bolig, fritid, forretning, landbruk og tomter.

Kontor: 35 95 65 00 • Mobil 907 84 247 • E-post: oddvard@byggogtakst.no • Hjemmeside: www.byggogtakst.no

Glad i å danse??

Bli medlem av **Gla`dansen Bø/Gvarv**.

Vi har dans siste lørdag i måneden i tidsrommet januar-april om våren og august-desember på høsten. Tidspunkt: kl. 19.00 til 24.00.

Det spilles variert dansemusikk som passer for eldre ungdom i alderen 50 ++
Dansen alternerer mellom Gvarv samfunnshus og Sandvin Ungdomshus i Bø.

Arrangementene blir avertert i TA under "På plakaten" og i Varden "Hva skjer".

Møt opp! Ingen påmelding.

For mer informasjon: Inger: 970 98 405 eller Kari: 970 98 405

Demens kafé

I samarbeid med Sauherad demensforening arrangerer Sauherad kommune demens kafé.

Demens kaféen er åpen for personer med demens og deres pårørende/ ledsagere. Det er en fin anledning til å treffe andre som er i samme situasjon, og er en arena for å etablere og utvikle nettverk. Det blir servering av kaffe/te og kaker. Kulturelle innslag.

Datoer for høsten 2018 er:

20. september: Sauherad Bygdeheim kl. 17.00 - 19.00

25. oktober: «Stugo» på **Furuheim** kl. 17.00 - 19.00

22. november: «Stugo» på **Furuheim** kl. 17.00 - 19.00

For nærmere informasjon ta kontakt med:

Leder av Sauherad Demensforening: Ida Marie Vogsland tlf. 909 36 377

Nestleder: Merete Pladsen Schei tlf. 901 56 021

Eplet i fokus

Eivind Lønheim på standen som skulle markedsføre Telemarks-eplet under årets Dyrsku´n

-Det var Nina Sundquist i Matmerk som tok initiativet til dette samarbeidet. Hun syntes det burde gjøres mer for å få fram lokalmat fra Telemark, og at vi i dette arbeidet burde bruke eplet som symbol for Telemarksmat», sier Eivind Lønheim til Helsing. Han er godt plassert i den flotte standen som Dyrsku´n, Telefrukt, Telemark Bondelag, Telemark Bygdekvinne­lag og Norsk Eplefest hadde under årets Dyrsku´n. Standen var i det store matteltet, og hadde besøk av både statsminister Erna Solberg og landbruks- og matminister Bård Hoksrud.

-Nina Sundquist hadde et møte med Dyrsku´n om Telemarks behov for sterkere profilering av lokal-mat. Da begynte snøballen å rulle. Jeg hadde også et møte med Dyrsku´n, og vi begynte å lete etter samarbeidspartnere. Vi ble enige om at en stand ville være første skritt. Dette handler selvfølgelig først og fremst om epler fra Telemark, men i en større sammenheng dreier det seg om norsk frukt i sin alminnelighet. Så får vi se etter hvert hvordan samarbeidet kan bygges videre ut.

-is-

Jan Meland delte ut smaksprøver, vak­kert dekorert med Maria fra altertaola i Nes kyrkje.

Flere lokalprodusenter var til stede i matteltet på Dyrsku´n.

Halvor Nyhuus Holtskog og Agnes Nyhuus Holtskog fra Nyhuus gård solgte plommer og epler.

Å dikte er å se

Nes kyrkje var fullsatt søndag 9. september da fiolinist Wiggo Dahl spilte i gang arrangementet som skulle sette fokus på Henrik Ibsens og hans forhold til Midt-Telemark. Det var Ragnhild Hagen på Ulefoss som hadde tatt initiativet til denne samlinga, og hun hadde fått med seg mange gode samarbeidspartnere. Arrangementet var et ledd i det Europeiske Kulturarvåret. Tema for kulturarvåret er: Typisk norsk – ikke bare norsk.

Wiggo Dahl spilte i gang samlinga i Nes kyrkje.

Erik Gjestvang var konferansier for samlingen. Han understreket at Europa har en stor felles kulturarv. Ingen ting er egentlig helt norsk, lokalsamfunnet har på mange måter møtte kulturen ute i verden som bakgrunn for sitt eget kulturuttrykk.

Henrik Ibsen skrev diktet om Peer Gynt i 1867. Ibsen bodde da i Italia. Stykket er det mest kjente, og mest spilte, norske skuespill. Men

hvor norsk er det? I Peer Gynt møter vi det absolutte og det unnvikende, her er det høy humor og dypt alvor, her dreier det seg om å være seg selv eller være seg selv nok. Stykket er skrevet i en urolig tid i Europa og en nasjonal byggingstid i Norge. «Stykket er helt enkelt og svært dyptpløyende, det vil alltid være aktuelt», sa Gjestvang.

Georg Payhønen er leder av Ibsen-forbundet. I sitt foredrag snakket han om Henrik Ibsen som person og verdensdramatiker, men også som en forestilling. Ibsen ville lære sine landsmenn å tenke stort, han har vært med på å skape våre forestillinger om livet. Hans diktning er tidløs fordi det handler om sannheten om mennesket og livet. Skal vi finne Ibsen så må vi lete både i hans liv, i den historiske kunnskap vi kan komme opp med, men også i hans diktning. Han dikter seg selv inn i sitt forfatterskap. All han diktning har utspring i en stemning eller en livssituasjon, og han sier et sted at hans diktning er det han har gjennomlevd, om ikke opplevd. Ibsen bor i sine verker, men det kan være en utfordring å finne ham.

Peer Gynt og Brand er to verk

Ottar Kaasa, som spilte slåtter etter Myllargutten, vant Landskappleiken i år.

med klar brodd mot gamlelandet. Ibsen bodde i Italia da disse verkene kom. I Peer Gynt ser vi en klar brodd mot maktmisbruket, brodd mot dem som vil styre menneskers vei gjennom livet. Det er tydelig at mange av disse impulsene er opplevelser Ibsen har med seg hjemmefra. Selv betegnet Ibsen Peer Gynt som vilt, formløst og hensynsløst. Skuespillet ble møtt av mye kritikk, en kritikk om etter hvert stilnet. Mange av Ibsens senere verker er variasjoner over tema han berører i Peer Gynt.

Peer Gynt handler om nordmannen, det har masse humor, og det er lett å ta til seg. Men hva er det norske som Ibsen lager denne historia rundt, undret Payhønen. Ibsen selv har sagt av mye er fra hans egen

oppvekst og ungdomsliv. Blant annet har han lagt mye fra sin egen mor inn i Mor Åse. Dette er en blanding av sagn, eventyr og minner fra oppveksten i Skien. Ibsen hadde svært god hukommelse, han hadde lest svært mye av både norsk og internasjonal litteratur, han var kunstinteressert, han kunne sin Bibel, og han hadde med seg mange erfaringer fra hjemmet på Venstøp. Telemarkstradisjoner var en del av denne arven. Han skriver at han har jobbet med sagn og skildringer fra Telemarken. Han mor hadde bodd i Kviteseid, de hadde slektninger i Sauherad og på Ulefoss, og de hadde hushjelp fra Midt-Telemark. Hans far, Knut Ibsen, var en ivrig jeger. Han reiste med båten til Årnes i Sauherad når han skulle på jakt på

Georg Payhønen er leder for Ibsen-forbundet.

Ottar Kaasa og Wiggo Dahl i samspill. De spilte salmetonen: Nu skrider dagen under.

Lifjell. Her er slektsbånd og linjer som fører oppover i Telemark. Man vet at Knut Ibsen har vært i begravelse i Midt-Telemark, kanskje var Henrik med. Henrik var også, allerede før han ble konfirmert, på tur i Øvre Telemark sammen med sin litt eldre «male-lærer» Mikkell Mandt for å male bilder, blant annet er man ganske sikker på at de malte ved Bandak. Trolig bodde de hos Henriks slektninger i Midt-Telemark og hos Mikkels familie i Lårdal. Henrik hadde ikke bare bevissthet om slekta si oppover i Telemark, han var også på besøk hos dem.

I Peer Gynt finner man flere tydelige paralleller til Midt-Telemark. Her er ord, uttrykk og hendelser som kan knyttes til det som da het Holden Jernværk (Ulefoss Jernverk). Han beskriver også kulturen rundt jernverket, som innflytterfolket og Haugianerne. Han skriver også om

soldaten som kom på sesjon med en avkuttet finger for å slippe militærtjeneste. Man har diskutert om dette skjedde på Jessheim eller i Lunde. Det er mest trolig at det var i Lunde. Henrik Ibsens slektninger i Midt-Telemark hadde militær bakgrunn, og skal ha vært involvert i episoden i Lunde. Sagnet om Bøygen, den grønnkledde og trollpakkets herjinger er eventyr og sagn som er kjent fra Olea Crøger og Peter Christen Asbjørnsens innsamlinger.

Selv om Henrik Ibsen etter hvert bodde i utlandet i 27 år, 10 år i Italia og 17 år i Tyskland, så var han fortsatt sterkt knyttet til sine røtter. Det viser blant annet brev han sendte til sin søster Hedvig. Det er ingen tvil om at han hadde et nært forhold til sagn fra Gudbrandsdalen, blant annet om jegeren Peer Jynt. Men diktet om Peer Gynt er et dikt og ikke fortellingen om en historisk person.

Henriette Skibevoåg Bakken spilte Solveigs sang av Edvard Grieg.

Henrik Ibsen skrev ikke et nasjonal-epos, det har det blitt i ettertid. Dette er fri diktning der dikteren bruker det han hadde. Payhønen ga stor anerkjennelse til Ragnhild Hagens arbeid og bok der hun finner paralleller mellom personer og hendelser i Peer Gynt og i miljøet i Midt-Telemark. Så får forskere i ettertid finne ut hva som kan festes til presise hendelser og forhold, og hva vi bare kan antyde eller anta, sa Georg Payhønen i Nes kyrkje.

Samtidig er det viktig å se at dette har betydning lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Diktet handler om menneskets livskamp, uansett hvor de bor og lever. Diktet er tidløst og har gyldighet uansett tid og sted. Derfor har Henrik Ibsen status ved side av William Shakespeare og Johann Wolfgang von Goethe.

Henrik Ibsen brukte sine elemen-

ter med kløkt og bevissthet. Et eksempel er sagnet om Bøygen. Sagnet kjenner man i flere utgaver, både fra Telemark og Gudbrandsdalen. Flere av sagnene har mye humor og ganske utbroderte. Ibsen skrella av alt han ikke trenger og bruker det som blir rett i hans diktning. Solveig er kontrasten til Bøygen. Her finner man flere kristne ideal, først og fremst om kjærligheten. Det mytiske og magiske kan løfte mennesket ut av sin indre kamp. Ibsen lager psykologiske portrett som er allmenngyldige, ikke bare for nordmenn, men over hele verden. Han laget psykologiske drama før dette begrepet var funnet opp. Peer Gynt er langt større enn det Ibsen selv så, eller det noen andre så. Det er ikke bare typisk norsk, men noe langt mer!

Blodet er aldri så tynt at man ikke kjenner seg i slekt med Peer Gynt! I diktet stilles de grunnleggende spørsmål, men det gir ikke entydige svar. Henrik Ibsen sa selv «Jeg spørger helst, mitt kall er ei å svare.»

-is-

Alle de som deltok, fra venstre: Henriette Skibevoåg Bakken, Ottar Kaasa, Wiggo Dahl, Georg Payhønen og Erik Gjestvang.

FORMIDDAGSTREFF på Nes menighetshus

På alle Formiddagstreff er det god servering,
og god tid til å prate med hverandre.
Noen ganger er det åresalg, andre ganger kollekt.
Behov for skyss kan ringes til Nes menighetshus (tlf. 35 95 52 34)
fra kl. 09.30 på treffdagen.

Tirsdag 9. oktober 2018 kl. 11.00 – 13.00

MED VANDRERSTAV

Tor Reinsnos forteller om det å være pilegrim.
Åresalg.

Tor Reinsnos

Tirsdag 23. oktober 2018 kl. 11.00 – 13.00

HAR MISJON GÅTT UT PÅ DATO?

Tor Berger Jørgensen har vært misjonsprest i Japan, generalsekretær i NMS og biskop i Sør-Hålogaland. I samarbeid med menighetens misjonsutvalg. Kollekt til menighetens misjonsprosjekt i Bangkok i Thailand.

Tor Berger Jørgensen

Tirsdag 13. november 2018 kl. 11.00 – 13.00

HANS BØRLI – BARE SKOGENS DIKTER?

I år er det 100 år siden Hans Børli ble født. Sverre Eier kåserer om dikteren. Sverre Eier er pensjonert pedagog, journalist, kulturell free-lancer og leder av Hans Børli-selskapet i mange år. Bosatt i Eidskog, Børli's hjembygd.

Hans Børli

Sverre Eier

Tirsdag 27. november 2018 kl. 11.00 – 13.00

VORFOR VILLE FBI REDDE HØNA?

Marit Evertsen Grimstad forteller om hvorfor Forbrukerinspektørene i NRK har engasjert seg i kampen mot matsvinn.

Marit Evertsen Grimstad

HVOR ER DETTE?

Rett svar på side 525

Nes kyrkje lørdag 29. september 2018 kl. 09.30

MUSIKK OG LYRIKK

Det har blitt en tradisjon med en kort samling i Nes kyrkje på markedsdagen til Norsk Eplefest.

- Johannes Sundsvalen – hardingfele
- Bruno Hageman – orgel
- Ivar Solbu – diktlesing

Etter samlinga kan de som ønsker det delta i Eplevandringa gjennom frukthager fra Nes kyrkje til Gvarv. Det er mulighet for transport til Nes kyrkje fra Sagavoll kl. 09.15.

GAVER TIL HELSING

Gaver kan nå Vippses direkte til Helsing.

Søk opp: Helsing eller # 97925

Dette går pengene til

**MINDRE
ALENE
SAMMEN**

TV-aksjonen NRK 2018 går til Kirkens Bymisjon. Gjennom årets TV-aksjon skal vi skape et varmere og mer inkluderende samfunn. Pengene som samles inn skal skape 700 000 møter mellom mennesker.

Det er mange måter å være utenfor på. Fra å mangle en seng å sove i, til å være utenfor arbeidsliv eller sosiale fellesskap. Dette rammer ikke bare enkeltpersoner, men gir ringvirkninger for hele befolkningen.

Med TV-aksjonen NRK 2018 kan Kirkens Bymisjon skape møter som kan redder liv. Ved å åpne dører og legge til rette for at flere møtes, skal vi vise hvorfor årets TV-aksjon er viktigere enn aldri før. Vi skal tilby mennesker som opplever å stå utenfor, et nytt fellesskap, en seng eller en samtale og slik bidra til at flere får muligheten til å oppnå egne mål og drømmer.

Kom inn for natten – akutte behov
Alle mennesker som oppholder seg i byene våre skal få dekket basisbehov som mat, en seng å sove i og toaletter. Kirkens Bymisjon skal etablere flere akuttovernattinger. Her tilbyr vi de som trenger det aller mest et tørt, trygt og varmt sted å sove innendørs. Vi skal også etablere enkle matstasjoner som skal

servere minst ett varmt måltid om dagen til mennesker som ellers har få steder de kan komme innendørs og spise varm mat. Videre skal aksjonsmidlene sikre at flere byer har et sanitært tilbud som toaletter, dusj og vaskemaskin. Dette er spesielt aktuelt for fattige tilreisende personer.

Kom inn i hverdagslivet – deltakelse

Med årets TV-aksjon skal Kirkens Bymisjon skape arbeidsplasser til mennesker som av ulike grunner faller utenfor det ordinære arbeidslivet. Vi ser at mange ønsker å jobbe, men at kravene i det ordinære arbeidslivet blir uoverkommelige. Uansett om rus, psykisk helse eller frafall i skolen gjør at man faller utenfor, er dette mennesker som lengter etter å delta. For mange kan det å komme i arbeid bety mindre rus, jevnere døgnrytme og bedre livskvalitet. Ved å etablere flere kafeer for folk med ruserfaring eller dårlig psykisk helse ønsker vi å bidra til økt livskvalitet for mennesker i en utfordrende livssituasjon. Kaffeene skal være et sted der alle kan oppleve fellesskap, spise næringsrik mat, få hvile og informasjon om andre deler av hjelpeapparatet.

TV-aksjonsmidlene skal også brukes på fritidsaktiviteter og utlån av fritidsutstyr slik at alle barn og unge kan delta på minst én fritidsaktivitet jevnlig. Vi ser at mange barn ønsker

seg dette, men hverken har råd eller tilgang. Med TV-aksjonen skal vi opprette flere utlånssentraler og fritidsaktiviteter for barn og unge.

Kom inn i samfunnet – inkludering
Alle skal få muligheten til å ta del i et inkluderende fellesskap. Kirkens Bymisjon skal skape møter der innvandrere kan ta del i fellesskapet og få være en ressurs i sitt eget nærmiljø. Dette skal vi gjøre ved å organisere møter på tvers av generasjoner, og møter mellom norske frivillige og innvandrere som har vært kort eller lang tid i Norge. Et samfunn trenger at flere møtes, og Kirkens Bymisjon legger til rette for slike møter. Kirkens Bymisjon ønsker å organisere flere møter med

innvandrere som har bodd i Norge i kort tid, innvandrere som har bodd en stund i Norge, og personer med norsk bakgrunn. Målet er å bli kjent, få et utvidet nettverk, gjøre ting sammen, praktisere norsk og forstå de norske samfunnskodene.

Med TV-aksjonen NRK kan vi skape møter på tvers av generasjoner og kulturer. Pensjonister kan gi leksehjelp og språkopplæring til unge innvandrere, som takker for hjelpen med aktiviteter, gode måltider og hyggelig selskap. Slik skaper vi gjensidige møter på nye arenaer. Hvis du er interessert i flere konkrete tiltak og forklaringer på hvordan pengene skal brukes, kan du se fullstendig oversikt på www.blimed.no

Du er velkommen til SUNDS BEDEHUS

Sangkveld

Fredag 12. oktober,
Fredag 9. november, andakt ved Leif Raustøl
Fredag 7. desember, andakt ved Ivar Solbu

På sangkveldene er det andakt, mye sang og musikk, kaffe og kaker og åresalg.
Sangkveldene starter kl. 19.00.

Evangelievennene og Sunds Normisjon ønsker alle velkommen!

KRAFTTAK FOR SANG

ET RIKERE LIV, ET RIKERE LAND GJENNOM SANG!

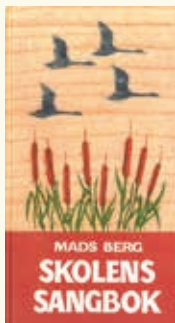
HVER – DAG – SANG i Syngande Sauherad

Mange ulike miljø i bygda vår syng sammen regelmessig. Eit av dei er For-middagstreff på Nes menighetshus annankvar tirsdag kl. 11 – 13. Her møtest folk frå heile bygda til god prat, god mat, godt kulturprogram og god sang. Diakon Ivar Solbu legg opp eit variert program i samarbeid med gode dugnad-folk på kjøkkenet.

Sist tirsdag fekk eg lov til å presentere den velbruka Skulesangboka til Mads Berg. Den kom ut for fyrste gong i 1914 og blei seinare revidert av Åse og Arnfinn Klakegg i 1965. Det er denne utgåva eg har vokse opp med, der blokkfløyta også var sentral i musikkundervisninga. Mange av dei over 30 som kom denne føremiddagen kjente seg også heime i sangboka til Mads Berg. Vi sang oss gjennom over 20 sanger frå *Den fyrste song* til *Fager kveldsol smiler* til støttande tonefylgje av organist Bruno Hageman. Oss over 60 deler ein stor felles kulturarv gjennom denne sangboka, som samla nasjonen vår på 1900 talet.

Prosjektet *Krafttak for sang* blei starta opp på 2000 talet nett fordi vi hadde mista fellessangen i skulen. Nå i mars var folk i Sauherad med på Mads Berg –Stafetten i Gamlegata på Gvarv der vi sang oss gjennom fire sanger frå boka. Heile den landsdekkande stafetten ligg ute på nett, der filmopptaket frå Sauheraddagen er eit av dei med *Kråkevisa*, *Å karda og spinna*, *Tydebæret oppå tuva* og *Småsporven gjeng i tunet*.

Avdeling for lærarutdanning ved Høgskolen i Vestfold tok i 2004 initiativ

til å skape ei ny sangbok som kunne gje oss eit felles song-fundament i skulen, som erstatning for Mads Berg si Skulesangbok. Dei tenkte seg ein song-antologi for skuleverket som skulle romme dei beste tradisjonane i norsk sangkultur, nyare sanger og sanger frå andre kulturar i dagens Norge. Sang i Norge kom ut i 2008 og blei gjeve som klassesett til alle skular i Norge (60.000 bøker). Med støtte frå private og offentlege instansar blei dette mogleg og ein del av norsk minnepolitikk fram mot 2014. Sauherad barne- og ungdomskole har eit klassesett av *Sang i Norge* som eg ser blir flittig bruka.

Vi veit at sang kan bygge felles kultur og identitet. Da får vi håpe at alle skulebarn i bygda vår får synge sammen hver dag. Da vil ein felles sangskatt kunne delast vidare i ulike miljø gjennom heile livet.

God haust med HVER-DAG-SANG frå Jorid Forsangar.

jorid.vale@sauherad.kommune.no
tlf.932 09 355

Søndag 30. september 2018

Festdag i Sauherad og Nes sokn

Sauherad og Nes sokneråd ønsker velkommen til FESTDAG:

Kl. 11:00: Høsttakkefest i Sauherad kyrkje

Prest: Anne-Inger Lunner

Kantor: Bruno Hageman

Konfirmantene og Ivar Solbu deltar.

Takkoffer til Konfirmantenes Solidaritetsaksjons prosjekt i Tallinn.

Konfirmantene fra 1958 og 1959 er hedersgjester.

Kl. 13:00: Middag for jublanter og ledsagere på Nes menighetshus

Kl. 15:00: Menighetsfest på Nes menighetshus

- Enkel presentasjon av jublantene

- Kaffe og bløtkake

- Konsert med Nina Gromstad og Bruno Hageman:

Septembersang. Kjente, og litt mindre kjente sanger, fra flere musikalske landskap.

- Kollekt til menighetens kulturarbeid.

Nina Gromstad og Bruno Hageman har jobbet sammen ved flere anledninger tidligere.

Alle er hjertelig velkommen!

NORSJØ SAG OG HØVLERI a/s

3810 Gvarv

Tlf. 35 95 54 50 • Fax. 35 95 51 38

Epost: office@norsjosag.no

Trelast - Bygningsartikler

Ønsker du hjelp til gravstell?

Vi tilbyr stellavtale for

1.300 kr pr år.

Ta kontakt med kirkekontoret!

www.Fimex.no

Utstyr til frukt og bær dyrkere

olav@fimex.no
Telefon 957 07 000

Mye smak og lukt

Et endeløst langt bord med mat. Lyder, farger og ikke minst lukter. Og masse folk. Det er i kortform det som skjedde i Idunshall på Akkerhaugen Vel og Sauherad kommune hadde invitert til «bli kjent-ettermiddag.»

Mange ville være med på ettermiddagsfest i Idunshall.

Johan Haukvik representerer både Røde Kors og Akkerhaugen Vel. Han forteller til Helsing at det er fjerde året de lager en slik ettermiddagsfest. Men siden de ikke fikk til noe i fjor har de laget to arrangement i år. Godt over 100 mennesker var inne i Idunshall, og mange barn lekte utenfor. «Vi har dekt til 100, men her er flere. Men siden noen til enhver tid står i kø for å forsyne seg, så er det sitteplass til alle som trenger det», sier Johan.

Det var elevene på Voksenopplæringa som hadde laget maten. Det

var mye Syrisk mat, men det var også smaker fra Eritrea og Sudan. «I tillegg til å nyte god mat er dette et sted for få nye bekjenskaper. Programmet består av å spise og mingle. Og så prøver vi i Røde Kors og rekruttere nye hjelpere til leksehjelpe som vi arrangerer på Nes menighetshus, og vi trenger flere Flyktning-guider», sier Johan Haukvik. «Dette er mat med mye krydder og mye smak, men den er ikke nødvendigvis stå sterk». Det var tydelig at folk trivdes, mange av Akkerhaugens befolkning hadde tatt turen.

Alle fant noe de likte.

Heidi Lund er leder på Voksenopplæringa. Hun ønsker at slike samlinger skal ufarliggjøre møte mellom «gamle og nye Sauheringer». «Vi ønsker å invitere lokalbefolkningen slik at våre elever kan bli

kjent med noe. Men det er jo et ønske som går begge veier. Vi vil skape møteplasser for gode møter mellom mennesker. Det er flott at så mange kommer, det setter vi pris på», sier hun til Helsing.

-is-

Noe for enhver smak!

Anne Grethe tester maten frå Eritrea.

Flotte damer i festdrakt!

Dette er stedet for å knytte nye kontakter.

Noen hygger seg inne i Idunshall, mens andre trivdes godt ute.

**klinikk
ANGELICA
SINENSIS**

- Klassisk akupunktur
- Triggerpunktbehandling
- IMS (Intramuskulær stimulering)

MEDELEM AV
AKUPUNKTURFORENINGEN
www.akupunktur.no

Bøgata 28, 3800 Bø // Tlf. 473 96 166

Sangkveld på Kjernehuset på Gvarv

følgende fredagskveldar kl. 19.00:
28. september
26. oktober
30. november.

Husorkesteret spelar til allsangen.
Dikt og gode historiar.
Varm mat og kaffe.

Inngangspenger: kr. 150,-,
loddsalg.

Arrangør:
Nes frivillige Ungdomslag.

Gvarv og Gunheim Misjonsforening

har møte på Nes Menighetshus:
Måndag 1. oktober kl. 18.00
Måndag 5. november kl. 18.00
Måndag 3. desember kl. 18.00

Du er hjarteleg velkommen!

JOKER NORDAGUTU

**VELKOMMEN TIL EN TRIVELIG
HANDEL HER HOS OSS.**

Vi tilbyr utkjøring av varer

NETTHANDEL
nettbutikk.joker.no

Dere kan selvfølgelig også ringe oss, sende mail for bestilling av dagligvarer.

ÅPNINGSTIDER

Mandag-fredag: 09:00 – 20:00
Lørdag: 09:00 – 18:00
Søndag: 10:00 – 19:00

Nordagutuvegen 662
3820 NORDAGUTU
Tlf. 35 95 97 20

joker.nordagutu@joker.no

Minnegudstjeneste i Nes kyrkje

lørdag 3. november 2018 kl. 17.00

I minnegudstjenesten leser vi opp navnene på dem som er døde det siste året, vi tenner lys til minne om hver enkelt og har de etterlatte i tankene. Det er en gudstjeneste med tid til ettertanke og stillhet, med musikk, salmer, dikt og tekster.

Det vil også bli tent et lys for den navnløse sorg; det være seg sorg i forbindelse med tap av vennskap, helse, samlivsbrudd eller konflikter med mennesker som står en nær. Eller det kan være gammel sorg som fremdeles gjør vondt. Kanskje handler det om å forsone seg med at livet ikke ble slik vi hadde drømt om. Hver og en kan få fylle dette siste lyset med sin egen smerte.

noe i oss alle – uavhengig av livssituasjon. Velkommen til en stillferdig gudstjeneste!

Sokneprest Anne-Inger Lunner, diakon Ivar Solbu og kantor Bruno Hageman deltar i gudstjenesten. Det blir musikk i kirkerommet før og etter gudstjenesten.

Hilsen
Anne-Inger, prest
Bruno, kantor
Ivar, diakon

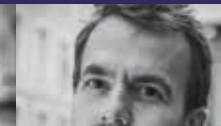
Minnegudstjenesten er ikke bare for dem som har mistet en av sine nærmeste det siste året, den kan treffe

TRENGER DU NOEN Å SNAKKE MED?

Ring eller skriv. Vi er her. Alltid. kirkens-sos.no

SOS
22 40 00 40

SOS
CHAT

SOS
MELDING

KIRKENS
SOS

Velkommen til søndagsskole!
HØSTEN 2018, Sauherad og Nes

30.september kl 11.00
på Nes menighetshus

4.november kl 11.00
på Nes menighetshus

**Vi er også med på G17, menighetens storsamling
disse søndagene klokka 17.00:**

23.september
28.oktober
25.november

VELKOMMEN også på KRIK familiemesse følgende datoer:
16.9., 14.10., 25.11., 16.12.

Lik Facebooksiden vår for mer info!

Søndagsskolen i Sauherad og Nes

Gvarv Bedehus

I 1933/34 fikk Nes indremisjon kjøpt ei tomt på Gvarv slik at det kunne la seg gjøre å få bygd et forsamlingshus for kristen virksomhet. Tomta lå rett ved Haugen-jordet, en sentral beliggenhet.

Nes Indremisjon hadde i flere år hatt mye av sin møtevirksomhet på Gunheim skole.

Av Lillil Bergan

Gunheim krets hadde på den tida skolehus på toppen av skolehusbakken på jordet til Nedre Gunheim. Kretsen trengte et nytt skolehus, og solgte det gamle skolehuset til Nes indremisjon. Huset blei flytta til tomta som var kjøpt inn til forsamlingshus for kristen virksomhet på Gvarv.

Nes indremisjon og Gvarv søndagsskole tok huset i bruk til sine møtevirksomheter i 1934. Huset var forholdsvis lite og enkelt. Det bestod av en møtesal, et kammers/kjøkken og en gang. Huset var uten innlagt vann og strøm. Det stod en stor vedovn i møterommet, den blei det fyra opp i slik at det alltid var varmt når det var møter på bedehuset.

Smia til Gustav Kilen blei satt opp i 1936 og blei bedehusets nærmeste nabo. Lilly Kilen tok ansvaret for å fyre opp på bedehuset og holde huset i orden.

I 1939 blei det ordna med elektirsk belysning. Det blei satt inn 4 taklamper.

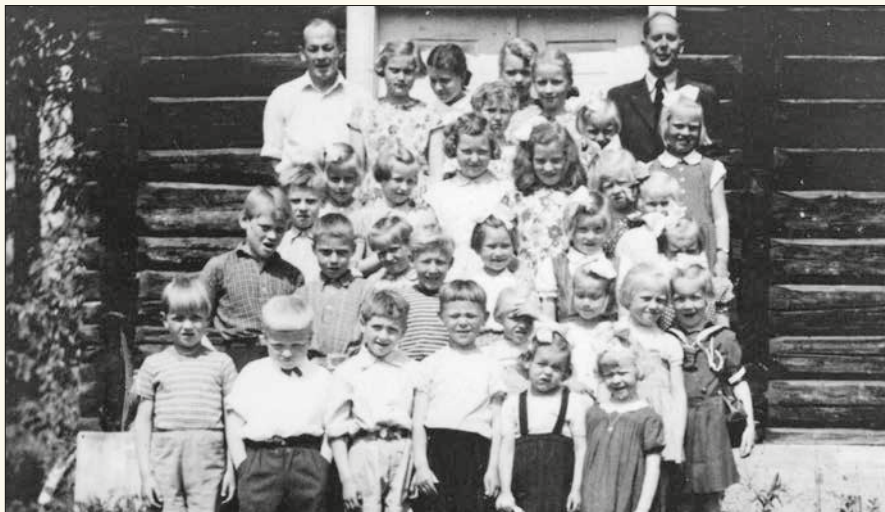
Det går fram av protokollene at istandsetting og utbedring av bedehuset var aktuelt tema helt fra starten. I 1943

blei det satt ned en byggekomite og det blei gitt flere gaver til nytt hus. Bedehuset var lite og en måtte leie andre lokaler til litt større arrangement. I 1955 blei det lagt fram tegninger til utvidelse av bedehuset, men byggeløyve blei avslått.

Da bestemte indremisjonsforeningen seg for å pusse opp bedehuset. Det blei lagt på ny kledning og isolasjon, det kom ny pipe på taket, det blei mala og tapetserert innvendig, det elektriske anlegget blei forbedra, og det blei satt inn en kjøkkenbenk i kammerset. Det blei kjøpt inn 50 stoler, 5 bord og en ny vedovn. Harald Øye lagde et fint trekors som blei hengt opp på frontveggen. Noe seinere kom det opp nye gardiner i møterommet. Det utvendige arbeidet blei gjort av byggmester Bjarne Flatland, ellers blei det meste av arbeidet gjort på dugnad. Oppussinga blei feira med en fest.

I 1967 begynte arbeidet med å få lagt inn vann på bedehuset og i 1979 fikk bedehuset vann og kloakktilknytning.

Gvarv bedehus var lite og upraktisk og ofte blei spørsmålet om et nytt forsamlingshus tatt opp, helst et hus for flere organisasjoner og lag. I 1973 sendte

Søndagsskolen på Gvarv bedehus på begynnelsen av 1950-tallet. Bak står John Flaathen til venstre og Lars Haugen (sønnen til Johs. Haugen) til høyre.

Nes sokneråd ut en innbydelse til kristne lag og organisasjoner med spørsmål om en skulle begynne arbeidet med å få et felles forsamlingshus/menighetshus. I 1975 blei det valg representanter fra ulike organisasjoner som skulle starte dette arbeidet. Gvarv bedehus var fortsatt mye i bruk og det blei nødvendig med vedlikehold. I 1975 blei huset malt og isolert. Samme år fikk huset piano. Pianoet fikk et solid overtrekk og det kom også nye gardiner. Det tok tid å få tomt til nytt menighetshus så påbygging blei vurdert igjen, men da en fikk vann og kloakktilknytning, klarte en likevel å finne løsninger i det lokale en hadde.

I 1986 stod Nes menighetshus ferdig. Nes indremisjon og Gvarv søndagskole flytta sin virksomhet inn i det nye huset. Gvarv bedehus var eid av Nes indremisjon til 1999. Huset blei leid ut til Bondekvinnelaget som hadde vevstueder, og seinere blei det lokale for skolefritidsordningen. I 1999 blei det solgt til bolighus.

Virksomheter knytta til Gvarv bedehus

Nes Indremisjon:

Nes indremisjon, som eide huset, hadde eksistert i mange år, iallfall 50 år, da laget gikk til innkjøp av bedehuset. Laget var tilslutta Langesundsfjordens indremisjonsselskap. Det hadde vært mye møtevirksomhet rundt på forskjellige skolehus og sammen med andre kristne foreninger. Mange av møtene var på skolehuset på Gunheim. Da foreningen flytta sin virksomhet til eget bedehus på Gvarv viser protokollene at det blei fast møtevirksomhet, jevnlig styremøter. Fyldige årsmeldinger forteller om faste møtedager, yngresarbeid, fellesmøter og møteuker. Det var samarbeid med sokneråd, andre kristne organisasjoner og Sagavoll. Ved større arrangement måtte en leie fruktlageret, foreningssalen eller seinere samfunnshuset, bedehuset var for lite.

Yngresarbeidet starta opp i 1942 og hadde i noen år forskjellige leder. I 1948 gikk Tone Høibø inn som leder av yn-

gres og fortsatte som leder i mange år. Mot slutten av 60 åra tok Berit Sørbø med hjelpere over arbeidet med yngres. I 1978 skifta yngres navn til Korvettlag.

I 1986 flytta Nes indremisjon all sin virksomhet til Nes menighetshus. Her fortsatte foreningen sin faste møtevirksomhet på onsdager.

Gvarv søndagskole:

Johannes Haugen starta Gvarv søndagskole i 1898. Søndagskolen hadde sine møter i ulike lokaler på Gvarv, mange var i meierisalen. Johs. Haugen var aktivt medlem i Nes indremisjon og flytta søndagskolens virksomhet til Gvarv bedehus straks det var på plass. Søndagskolen hadde etterhvert søndagskole annenhver søndag i skoleåret. Det var den søndagen det ikke var gudstjeneste i Nes. Ved siden av søndagskolesamlinger hadde søndagskolen juletreffest hver 3. juledag. Juletreffestene blei etterhvert flytta til Gvarv nye skole på grunn av plassmangel på bedehuset.

Lars Haugen overtok søndagskolearbeidet etter sin far i løpet av 40 åra, i 1955 fikk han John Flaathen som medhjelper. I begynnelsen av 70åra fikk jeg (undertegnede) være med som medhjelper. Lars Haugen var med i søndagskolearbeidet så lenge alderen tillot det. På et av sine siste møter med søndagskolebarna reiste Lars seg, så seg rundt og hadde en hilsen til barna. Han sa: «Så må dekke ikkje gløyme Jesus, unger!» Søndagskolen fortsatte sin virksomhet på Nes menighetshus i 1986.

Andre virksomheter:

Gvarv bedehus blei lånt ut til annen kristen virksomhet. I 1979 begynte NMS en barneforening på bedehuset som var en fast virksomhet i noen år. Det er og registrert enkeltmøter som andre organisasjoner hadde ansvaret for.

Informasjonen er henta fra protokoller for Nes indremisjon og Gvarv søndagskole.

Holtanklinikken AS

Folkestadvegen 12, 3802 Bø

Tannleger - Tannpleiere - Spesialister

- Generell tannbehandling og avansert kirurgi
- Spesialistteam i tannkjøtt sykdommer
- Tannimplantat og implantatprotetikk utføres med stønad fra HELFO
- Ingen henvisning for å komme til spesialister

Tlf: 35 06 10 50

Nytt fra Sagavoll folkehøgskole

Aldri har så mange ungdommer gått på folkehøgskole i Norge som i år, hørte man nylig på nyhetene. Også Sagavoll har full skole: 125 elever og ni stipendiater. – Det er vi glad for, sier rektor Kjersti Versto Roheim til Helsing. Dette året fyller skolen 125 år.

Lærer Ida Ytreland er glad for å ha femten flotte elever på linja for dans, styrke og livsstil.

-I en tid da ungdomskullene blir stadig mindre er det godt at søkingen er god, og at vi kan ha full skole.

I fjor etablerte Sagavoll ei ny linje: Global Cuba. Også i år er linja fylt opp med 14 elever. – Det er alltid spennende om man greier å føle opp en ny-satsning. Årets elever har nettopp vært på Inter-rail i Øst-Europa. Nå før jul fokuseres det på kommunismen i Europa. Etter jul blir oppmerksomheten rettet mot Cuba. Dette er et samarbeid med Normisjon og en liten luthersk menighet i Santiago de Cuba. Denne er Cuba nest viktigste by etter Havanna, og ligger på den østlige delen av øya. - Det er snakk om å bygge et leirsted i denne menigheten, et arbeid vi vil støtte. På hvilken måte må vi finne ut etter hvert, forteller rektor Kjersti.

Også danseklassen, som nå heter dans, styrke, livsstil, har hatt bedre søk-

ning i år enn de siste årene. Klassen er «full-booket» med 15 elever. Klassen skal blant annet delta på årets lysmesse i Sauherad kirke i desember.

Lærerstab på Sagavoll er svært stabil. Sindre Sandvand Aase har pappa-perm denne høsten, og for ham vikarierer Jens Christian Austjorde-Hosum. Han kommer fra Kviteseid og har tidligere vært lærer på Hedmarktoppen folkehøgskole. Jens Christian er vikar på KRIK-linja.

I tillegg et linjefag må elevene på Sagavoll i noen perioder i skoleåret velge seg en del andre fag. Her har de nærmere 80 forskjellige muligheter. Nytt av året er et fag kalt Gidde å bry seg. Det er en innføring i bærekraft, om hva vi kan gjøre, og hva vi er villige til å gjøre. Det er også en Lesering som vil fokusere på lesing og gode bøker. Det er også et valgfag om hjemmelaget kosmetikk.

Et ikke veldig godt bilde for å illustrere Plogging.

Sagavoll folkehøgskole har fått ny adresse.

Også dette handler om bærekraft, ikke alt trenger man å kjøpe. De fleste elvene starter med studiene sine etter året på Sagavoll. Noen har etterspurt en forberedelse til dette. Det har Sagavoll tatt på alvor og tilbyr valgfaget studentliv, om studier, bolig, mat og økonomi. Et spesielt valgfag for morgenfugler er kalt Sunrise. Det består av fem morgenturer for å se på soloppgangen! Et år på Sagavoll er i sannhet et allsidig år!

Opplegget med Aktivitetsvenn vil bli ført videre. Det er et opplegg der beboere på Furumoen omsorgssenter og Sauherad bygdeheim får besøk av en Sagavoll-elev gjennom en periode.

Nytt dette året er at daglig leder for Kirkens SOS i Telemark, Melle Åkenes, kommer for å ha et dagsseminar. Kirkens SOS fokuserer i år på ungdom og psykisk helse.

Norsk Eplefest er en viktig hendelse i løpet av Sagavoll-året. – Vi er veldig glad for det samarbeidet, sier rektor Kjersti, - her får vi vist fram skolen og elevene. Det er jo viktig for oss med en bevisstgjøring på at skolen ligger midt i Telemarks hage.

-Vi er jo litt stolt og glad for at skolen nå har fått ny adresse. Nå ligger skolen og alle personalboligen i Sagavollvegen.

Det er en flott måte å ta vare på historia helt tilbake fra 1914.

En av nyhetene på Sagavoll denne høsten har fått mye oppmerksomhet i media, nemlig valgfaget Plogging. - Plogging er sammensatt av plukking og jogging, og er opprinnelig et svensk konsept. Det går ut på at man plukker søppel mens man er ute og jogger. Det har nok vært et storbyfenomen til nå, at man jogger i parkene og plukker søppel underveis. Men det går godt an å gjennomføre dette også her på Gvarv, det er nok søppel til alle. Ti elever har valgt dette faget i første omgang. Vi legger opp til sentrumsnære joggerunder, for eksempel om Gunheim eller Årnes brygge. Og det er dessverre slik at om man kan gjenta samme ruta flere ganger, det kommer stadig nytt søppel. Dette er ikke en oppfordring om å kaste søppel, slik at vi kan plukke det, ler lærer Ida Ytreland, - snarere er det slik at vi håper at folk ser hvor fint det er når søppelet er borte. Da blir det mindre attraktivt å forsøple!

-is-

Lærer Jens Christian Austjorde-Hosum og rektor Kjersti Versto Roheim.

Patmos

Søndag 26. august var det gudstjeneste og kirkekaffe i skulpturparken Patmos på Akkerhaugen. Det var noe færre tilstede i år. På grunn av arrangementkollisjoner var Sagavoll folkehøgskole med i år. Men de som kom hadde en fin samling i nydelig vær.

Konfirmantene 2018 – 2019 hadde obligatorisk frammøte på denne gudstjenesten. En del av konfirmantforeldrene hadde bakt kaker til «kirkekaffen». Alle inntekter på denne samlingen, både takker og kirkekaffen, gikk til Konfirmantenes Solidaritetsaksjonsprosjekt på barnehjemmet i Peetelikirka i Tallinn. Totalt kom det inn kr. 5.604,48.

Kantor Bruno Hageman utgjorde et en-mannsorkester på gudstjenesten på Patmos.

Et festbord!! Tusen takk.

Formiddagstreff

På Formiddagstreffet på Nes menighetshus 28. august sto bilder med religiøst innhold i sentrum. Mange hadde tatt med seg sine bilder hjemme fra til en felles utstilling. Det var stor variasjon i bilder.

På Formiddagstreffet 11. september sto Mads Bergs Sangbok i fokus. Jorid Vale og Bruno Hageman hadde satt sammen et sangprogram med vel 20 sanger. Det ble en feststund!

Kunsthistoriker Oddbjørn Sørmoen holdt foredrag: Ingen er så trygg i fare, om religiøse barnebilder. Han tok utgangspunkt i egen oppvekst, med bilder både i heimen og på bedehuset.

Bruno Hageman stiller opp i mange sammenhenger. Som en takk for det fikk han et gavekort fra Formiddagstreffet, og gode ord formidlet av Reidun Haugen.

Ettermiddagskaffe

På Sauherad Diakoniforenings ettermiddagskaffe på Furuheim på Gvarv i begynnelsen av september deltok Barbro og Torgeir Heggland fra Ulefoss med sang, fortelling og andakt.

På ettermiddagskaffen som Sauherad diakoniforening arrangerer på Furuheim, Furumoen og Bygdeheimen skal vinterens konfirmanter være med. På Furuheim fortalte de litt om hvordan det er å være konfirmant i Sauherad i 2018. Det ble til en flott samtale der flere av beboerne på Furuheim fortalte om sin konfirmasjonstid.

Kyrmess

14. september er vigslingsdagen til Nes kyrkje. Denne vigslingen skjedde en gang på 1100-tallet. Fram til Reformasjonen ble alltid denne dagen feiret med messe. Denne tradisjonen ble tatt opp igjen for ca. 20 år siden. I år var det Anne Grøvir Klykken og Henrik Ødegaard som hadde laget et program der de lot folketonene og den gregorianske kirkesangen møtes. De hadde mange felles treffpunkter. Anne sang blant annet folketoner hun hadde lært i Kviteseid som hadde svært mye til felles med gregorianske tone Henrik hadde lært i Paris. Etter deres program var det en «fruktpause» før det ble sunget en gregoriansk kveldsbønn.

Haust og menneskehjarte

Det raude lauvet brenn
ikkje for deg eller meg
I alle menneskeår
har hjarte brunne
og lauv blødd
Det er ein bryddande vår
og ein bløddande haust
for alt

Er det vemod i den siste
kveldsrauden
Den kjem att
Haust er eit
forførande pust
Men menneskehjarte
tel år
visnar, blør

Liv Holtskog
i diktsamlinga *Før vatn flør* (1976)

Program for Norsk Eplefest 2018

Hver dag:

Åpne gardsutsal

Torsdag 27. september

Kl. 15.00, 16.00 og 17.00:

Eldres Eplefest på Furumoen, Furuheim og Sauherad Bygdeheim. Program ved kulturetaten i Sauherad kommune og eplekakeservering ved Sauherad Bygdekvinneag. Åpent for alle

Fredag 28. september

Kl. 18.00 – 24.00:

Galleri Nyhuus. Utstillingsåpning. Årets Eplefestkunstner Christopher Rådlund. Kunstnerisk innslag ved Knut Buen. Diktopplesing hver time fra kl. 20.00
Nattåpne atelier og gallerier:

Kl. 12.00 – 24.00:

Kjell Hellströms Atelier, Runaug Venås, Galleri Karen

Lørdag 29. september

Kl. 09.30:

Åpen kyrkje på Nes: Musikk og lyrikk ved Johannes Sundsvalen, Bruno Hageman og Ivar Solbu som en del av «Eplevandring til Gvarv».

Kl. 10.00:

Eplevandring på fruktbare stier fra Nes kyrkje til Gvarv. (Mulig med parkering på Sagavoll og transport til Nes kyrkje kl. 09.15)

Kl. 10.00-16.30:

Markedsdag i Gvarv sentrum

Frukt, mat, kultur, handverk, folkefest og livlig handel.

«Eplesprell» aktiviteter, lek og moro for barn.

Inngang kr. 100,- For alle med studentbevis kr. 50,- Barn/ungdom til og med 15 år gratis. Inngangsbilletten blir med i trekning på kunstverk av Årets Eplefestkunstner og eplekasser.

Kl. 12.00:

Offisiell åpning av Norsk Eplefest 2018 ved Jan Sivert Jøsendal, påtroppende fylkesrådmann for Vestfold Telemark.

Tildeling av Årets Gulleple 2018 til Pascale Baudonnel ved Nina Sundquist, administrerende direktør i Matmerk

Presentasjon av Årets Eplefestkunstner Christopher Rådlund. Utstilling i Galleri Nyhuus

«Eplesangen» med solister og storkor fra Sauherad barne- og ungdomsskole.

Kulturinnslag med solister og Eplebandet.

Avduking av årets epletavle av elever ved Sagavoll folkehøgskole.

Kl. 15.30:

Sceneprogram med underholdning og musikk ved Eplebandet og solister.

Utdeling av ungdommens kulturpris, UngKulPris 2018

Kåring av beste bod.

Kl. 16.05:

Trekning av kunstverk av Årets Eplefestkunstner og eplekasser på inngangsbilletter.

Kl. 11.00 / 12.00 – 17.00 / 18.00:

Åpne atelier og gallerier: Galleri Nyhuus, Kjell Hellströms Atelier, Runaug Venås, Galleri Karen, Arne Kleng Dahle

Søndag 30. september

Åpne gardsutsal

Kl. 12.00–18.00:

Åpne atelier og gallerier: Galleri Nyhuus, Kjell Hellströms Atelier, Runaug Venås.

Kl. 11.00:

Sauherad kirke: **Høsttakkefest**. Kirka blir pyntet av Sauherad Bygdekvinneag. Gudstjenesten ledes av sokneprest Anne-Inger Lunner og diakon Ivar Solbu. Bruno Hageman er organist. Konfirmantene deltar, og det er takkoffer til Konfirmantens Solidaritets-

aksjons prosjekt i Tallinn. Konfirmantene fra 1958 og 1968 ønskes særlig velkommen.

Etter gudstjenesten: Overrekkelse av kunstbok om demonveggen i Sauherad kirke, med etterfølgende presentasjon og foredrag.

Kl. 13.00:

Nes menighetshus: **Middag** for konfirmantjubilantene og ledsagere.

Kl. 15.00:

Nes menighetshus: **Menighetsfest**. Enkel presentasjon av jubilatene.

Bløtkake og kaffe. Konsert med Nina Gromstad og Bruno Hageman: Høsttoner. Fri entré. Kollekt.

Mange atelier og gallerier holder åpent under Norsk Eplefest

Galleri Nyhuus,
Nyhuus Gard, Nyhusvegen 9, Gvarv.
Årets Eplefestkunstner. Utstilling.

Kjell Hellströms Atelier
Verksvegen 60, Hørte
Fra tegning til ferdig tresnitt.

Runaug Venås
Gamlegata 17, Gvarv.
Biletkunstnar.

Galleri Karen,
Gvarvgata 39, Gvarv
Malerier og skulpturer.

Arne Kleng Dahle
Skrivarvegen 11, Gvarv.

Rådlund og Foss på Galleri Nyhuus

Fredag 28. september kl. 18 åpner årets høstutstilling på Galleri Nyhuus; Årets eplefestkunstner Christopher Rådlund, grafikk og malerier og Tor Olav Foss, malerier. Rådlund er til stede ved åpningen. Musikkinnslag ved Knut Buen. Nattpåent til kl. 24 med diktlesing hver time fra kl. 20.

Utstillingen er åpen fredag-søndag kl. 12-18 t.o.m. søndag 14. oktober.
Kafé og gardsutsalg.

Christopher Rådlund presenterer grafikk og malerier med stemningsmettede naturmotiver. Tor Olav Foss byr på maleriske betraktninger over tilværelsen.

CHRISTOPHER RÅDLUND (1970) er født i Sverige og bosatt i Norge siden 1991. Han er utdannet fra Konstindustriskolan i Göteborg, Statens Håndverks- og Kunstindustriskole i Oslo, Konsthøgskolan i Umeå og Kunstakademiet i Oslo.

Årets eplefestkunstner arbeider hovedsakelig med malerier og grafikk. Han debuterte på Høstutstillingen i 1994, og hadde sin første separatutstilling i 1998. Senere har han hatt en rekke separatutstillinger og deltatt på mange kollektivutstillinger nasjonalt og internasjonalt. Innkjøpt av bl.a. Stortinget, Göteborgs Konstmuseum og Kungliga Biblioteket, Stockholm. Rådlunds grafikk og malerier er vakre og stemningsfulle og preget av utsøkt håndverk. Han finner som regel sine motiver i naturen: mektige fjell, lutende trær og himmel med spennende skyformasjoner.

TOR OLAV FOSS (1952) er født og bosatt i Furnes ved Hamar. Han har stilt ut i en rekke land og er innkjøpt til mange private og offentlige samlinger i inn- og utland.

Hans arbeider reflekterer «øyeblikk av evigheten». Foss arbeider med lys og sakrale stemninger som hovedtema, forankret i mange års fordypning i antikkens filosofi- og mysterietradisjoner. Maleriene spenner over et bredt register fra naturalistisk figurativt til abstrakt.

Foss har utført kirkeutsmykninger, bl.a. malt sidealter i Grefsen Kirke, Oslo og jubileumsutsmykning i Mariakapellet, Bliksvær i Nordland. Han har laget illustrasjoner til en rekke bøker og publikasjoner. Han stilte ut på Galleri Nyhuus i 2013 og 2015.

Kulturprisen 2018

Sauherad kommunes kulturpris skal gå til en eller flere personer som på en eller annen måte har markert seg innenfor kulturlivet i Sauherad kommune.

Forslag på kandidater med skriftlig begrunnelse sendes innen 26. oktober til:

Sauherad kommune, Idunsvoll 3, 3812 Akkerhaugen
eller
postmottak@sauherad.kommune.no

EVENTYRMØST

Vant 1. og 2. premie
i NM 2016

Åpent etter kl. 17.00

Velkommen innom!

Karine & Anders

Nyhussvingen 28, Tlf. 909 40 728

Velkommen!

Redd Barna Sauherad

Da har vi kommet i gang med et nytt semester, og vi håper at mange har lyst til å være med oss på møter og andre aktiviteter. Har dere gode ideer til hva vi kan gjøre og hva vi eventuelt kan gjøre annerledes, er vi takknemlige for innspill.

Møtene våre er på Sagaplant (ved Sauherad kirke) og starter kl. 19.00. Her er alle velkomne!

Vi har kaffe og litt å bite i. Det er også en liten utlodning.

På møtene har vi informasjon og drøfting av saker i Redd Barna. En viktig sak på møtene er planlegging av aktiviteter. Nå i høstsemesteret er det planlegging av julemessa som står i sentrum. Har du gode ideer eller litt ekstra tid til å hjelpe oss er vi takknemlige. Det blir loppemarked, men vi kan dessverre ikke ta imot hvitevarer og møbler. Ta kontakt med Gunhild Kleven Ripegutu (90768778) eller Ingrid Faane Roe (94840702), dersom du har spørsmål.

Møtekalender høsten 2018.

Tirsdag 4. september

21.-23. september er det Landsmøte i Bergen.

Tirsdag 25. september

Tirsdag 16. oktober

Tirsdag 6. november

Tirsdag 20. november

Fredag 30. november. Forberedelser til julemesse i Idunshall (innlevering av lopper fra kl. 1600).

Lørdag 1. desember Julemesse i Idunshall på Akkerhaugen

Tirsdag 4. desember Evalueringmøte

VEL MØTT!

Styret i Redd Barna Sauherad

v/Gunhild Kleven Ripegutu

907 68 778

gunhild.kleven.ripegutu@nenett.no

Pilegrimsvandring med 6. og 7. klasse

Søndag 2. september var det en liten flokk med 11 og 12-åringene, fra Sauherad og Bø som møtes på parkeringen til Evju bygdetun. Sammen skulle vi på pilegrimsvandring hvor målet var Nes kyrkje, og gudstjeneste der.

En pilgrim må ha en god vandrestav

Været var strålende, humøret på topp, og naturen vakker. Det ble utdelt pilgrimspass og kamskjell. Vi spikket vandrestav på Tangen, og spiste pølser og pinnebrød.

Vi stoppet med jamne mellomrom, og fikk høre litt om hva en pilgrim er, hvor heldige vi er som har god tilgang på vann, at vi kan møte motbakker i livet, og at vi som bor her i Norge har en unik mulighet til å dele med andre. Under vandringen fikk vi også med oss noen fine bibelvers og velsignelser, som vi tar med oss i hverdagen.

Under Gudstjenesten fikk deltakeren «En helt overkommelig Bi-

Mat er viktig, - og godt.

bel», skrevet av Knut Tveitereid, samt et pilgrimsbevis

Tusen takk for en veldig fin tur!

Stien langs elva mellom Tangen og Gunheim er idyllisk.

Målet nærmer seg!

En flott gjeng vandrere, sammen med trosopplærerne Anne Gjora og Signe Østtveit, og kantor Bruno Hageman.

I gudstjenesten i Nes kyrkje fikk alle vandrere «En helt overkommelig Bibel» og pilgrimsbevis.

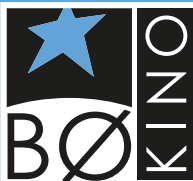
NYHUUS GARD

GARDSBUTIKKEN
er åpen hver dag 08 - 20

Norges beste eplemost
honning • gelée • syltetøy • saft
marmelade • granskuddsirup
pesto • olivenolje • balsamico
gaveartikler

Nyhusvegen 9, 3810 Gvarv
Tlf. 4040 4787
www.nyhuusgard.no, FB

Bø kino viser
film hver dag
i Gullbring
kulturanlegg
i Bø.

Sjekk programmet på
www.bokino.no

Se programmet og
kjøp billetter på din
smart-telefon. Last
ned appen eBillett
fra Apple Store eller
Google Play.
Lik oss på Facebook og få
med deg alt som skjer!
Meld deg på nyhetsbrev
på våre nettsider.

RØRLEGGERMESTER A/S
HELGE KISFOSS

Telefon: 995 15 155

RØRLEGGEROPPDRAG
I SAUHERAD, BØ OG NOTODDEN

- * VI TOTAL-FORNYER DERES BAD
- * SERVICE PÅ RØR OG ARMATUR
- * BRØNNPUMPER MED UTSTYR
- * AVLØPS RENSEANLEGG
- * VARMEANLEGG

TA GJERNE KONTAKT FOR TILBUD!

TELEMARK
BEGRAVELSESBYRÅ

NORHEIMS EFTF. AS

JARL OLAV RUGTVEIT

Bø-Sauherad-Nome
Distriktets begravelsesbyrå siden 1972.

Døgnvakt
35 95 52 80
41 60 38 40

begravelsesbyraaet@online.no

Eget gravsteinverksted
For ny gravstein, gravering,
rens eller restaurering.

TWEENSKLUBB

FOR 5-7KL.

Hei, du som går i 5-7.klasse!

I høst starter vi opp tweensklubb for 5-7.klasse! 4 ganger i høst møtes vi på menighetshuset og har ulike happenings hver gang!

Vi møtes, spiser mat, har ulike aktiviteter og andakt.

Vi avslutter høsten med Lys Våken i desember! Da skal vi overnatte i kirka, å oppleve kirkerommet på en helt annen måte enn før!

Bli med hvis du har lyst, og ta med deg en venn!

DEN NORSKE KYRKJA

Sauherad og Nes sokn

Alltid oppmøte på
Nes menighetshus

Kl.18.00-20.00

Sett av datoene:

28.09

19.10

16.11

14.12

PÅMELDING TIL

anne@sauherad.kyrkja.no
eller 92 24 38 80.

mailen vil bli brukt til å
sende ut informasjon om
hva som skjer hver gang

Midt-Telemark Seniorl ring

Referat frå medlemsmøte 27. august 2018.

Denne dagen var det sett med stor forventning fram til foredraget med **professor emeritus Ole O. Moen: «U.S.A under en annerledes president».**

Ole O. Moen er historikar, med USA som spesialfelt, og er mykje bruka som kommentator i radio og TV. Ein fullsett sal vart ikkje skuffa! Han har skriva fleire bøker med USA som emne, og den aller siste og rykande ferske er: «Donald J. Trump, en annerledes president». Han hadde med denne, samt nokre andre han har forfatta, med seg for sal. Mange nytta høvet til å få med seg både fersk faglitteratur og Ole Moen sitt utvitydige syn på dagens politikk i USA!

Professor Ole O. Moen foreles

Han gjekk så, utan å legge fingrane mellom, fr  område til område der han ga sitt sterkt kritiske syn på denne presidenten, som utruleg nok vart vald, om enn utan fleirtal i folket bak seg, ved hjelp av det noko spesielle, og mange vil seie utdaterte, valsystemet dei har i USA. Han syntes å støtte forfattere Tony Schwartz som har karakterisert Trump som «en narsissistisk sosiopat og egosentriker, en conman (bedrager) som langt på vei har bygd sin karriere på bedrag, trusler og sjikane!» Klare ord for pengane! Vegene til Det kvite hus var for Trump ein rein egotrip! Stoltenberg har uttrykt at Trump har eit «attention span» - det vil seie evna til å halde seg konsentrert – på 10-15 minuttar. Psykologiforskarar hevdar at når det gjeld språk og impuls kontroll, så er Trump på nivået til ein 10-12-åring!

Trump proklamerte også straks at han skulle «drain the swamp» (drenere «sumpen»), som blant ein del republikanarar er eit populært namn på Washington DC og politikarane) og det har han gjort ettertrykkeleg. Ingen president har skifta ut så mange i administrasjonen på så kort tid. Stort sett set han inn – og sparkar ut – folk utan fnugg av politisk erfaring. Trump-administrasjonen er den mest korruperte i amerikansk historie! Det starta med Ronald Reagans uttale: «The government can't solve the problem, the government is the problem!» Eit merkeleg standpunkt når ein nettopp s kjer denne makta! Derfor har Trump også utnemnt «anti-government- ministrar»!

Moen gjekk nokså detaljert gjennom alle dei som har vore innom, eller er tilsette, i toppstillingar i administrasjonen hans, og deira bakgrunn. Ikkje oppl ftande, men for langt å gå inn på her.

Moen seier at «grasrota», som Trump meiner å representere, er blitt til «kunstgras» («astro turf») nära av reaksjonære pengefyrstar som David og Charles Koch og Robert Mercer! Folk les ikkje lenger aviser, og nyhendekninga på TV er overflattisk, der ein f r stadfest sine haldningar framfor å få objektiv informasjon. Sosiale medier har vorte viktigare, noko Trump sjølv, med si «twittering» mange gonger i d geret, utnyttar og sjølv er eit døme på. Moen meiner USA er ei djup demokratisk krise, der grunnleggande demokratiske verdiar vert undergravne! Det republikanske partiet (Lincolns «Grand Old Party» (GOP)), om enn splitta i fleire fl yar, ber det største ansvaret for å ført ein totalt uskikket kandidat til sitt landsmøte.

Kva vil så kunne skje vidare? Enten rir Trump stormane av, republikanarane beheld fleirtalet i begge kammera, og Trump vert attvald i 2020. Eller det vert reist straffetiltale mot han for økonomisk utruskap og løgner, som endar i «sealed indictment» («forseglet tiltale»), det vil seie at tiltalen ikkje vert offentleg for den mistenkte kan tiltast) sidan det ikkje kan reistas straffesak så lenge han er president. I verste fall vert det reist riksrettstiltale, men det kan ikkje skje viss republikanarane beheld fleirtalet i Kongressen ved suppleringsvalet. Siste (?) alternativet er at Trump trekker seg, nettopp for å unngå riksrett, seier han er «lei» av jobben fordi systemet er «rigga» mot han, og så s kjer ein martyrstatus!

Den som lever f r sj !

Det var uansett eit interessant foredrag!

Ref. Halvor

Det var ikkje noko å seie på oppmøtet!

Torsdag 1. november 2018 kl. 19.00 på Nes menighetshus

Hvordan møte ungdom som faller utenfor samfunnets rammer?

Velkommen til den årlige høstsamlinga med et etisk tema på Nes Menighetshus. I år får vi besøk av Asgeir Føyen som til daglig jobber som leder av Abildsø gård, Oslo.

Tema for kvelden: «Hvordan møte ungdom som faller utenfor samfunnets rammer»?

Kulturinnslag ved Ferdinand Wyller, cello

Kveldsmat

Vi ønsker velkommen til politikere, skole og helsevesen, foreldre og besteforeldre og ellers alle interesserte.

Arrangør:

Sauherad diakoniforening

Abildsø Gård

Gården ønsker å bidra til å forebygge frafall fra skole og arbeidsliv. Skolegård og arbeidstrening er to initiativ som retter seg mot dette formålet. En gradvis utvikling av gården og medarbeidernes kompetanse skal bidra til at gården blir en enda bedre arena for disse oppgavene i de nærmeste årene.

Skolegård startet opp høsten 2006 og er i dag et samarbeidsinitiativ mellom 20 skoler, Utdanningsetaten i Oslo og Abildsø gård. Skolegård er et tilbud til barn i barne- og ungdomsskole som trenger en alternativ skoledag en dag i uka gjennom året. Opplegget er godt gjennomarbeidet og under stadig utvikling. Målet er at barna skal ha gode mestrings-opplevelser og skal føre til økt skolemotivasjon, positiv skolefaglig og adferdsmessig utvikling. For skoleåret 2016/2017 tar vi imot flere enn 40 barn og ventelisten er lang.

Gården tilbyr elever fra vg1 et alternativt skoleår. Dette tilbudet er til

elever som med sannsynlighet ikke vil kunne greie å fullføre et vanlig vg1 løp på ordinær skole. Dette er et samarbeid med tre videregående skoler og Utdanningsetaten i Oslo. Målsettingen er å gi denne elevgruppen en tettere daglig oppfølging enn det som er mulig på den vanlige videregående skolen. Initiativet ble startet opp høsten 2014 og vi er fortsatt i en fase hvor vi lærer denne målgruppen å kjenne og hva som skal til for å få til en god utvikling for den enkelte. Krevende og lærerikt! For skoleåret 2016/2017 vil vi ta imot 10-12 ungdommer. Elevene får en kombinasjon av praktisk arbeid og skoleteori, med fokus på mestring. Samtidig har vi et godt fokus på å bidra til å bygge trygge relasjoner/bidra vennskap og trene på å mestre det sosiale livet. Året er også viktig med tanke på å være i prosess med å gi ungdommen tro på at de er viktige, bidra til retning og mening med livet. I samarbeid med ungdommen finne gode valg for veien videre.

Asgeir Føyen

Asgeir Føyen er daglig leder ved Abildsø gård. Han er utdannet sivilingeniør.

Siden 1998 har Asgeir tatt del i å bygge opp Abildsø gård til å bli

en ledende arena i arbeidet med å forebygge frafall i Oslo skolen. Neste skritt er nå, gjennom Skolegårdsentralen, å bidra til at flere skoler enn Oslo får del i de gode erfaringene fra Abildsø gård.

MIDT-TELEMARK TAXI

Tlf. 971 06 000

Nytt advokatfirma i Bø!

ADVOKATENE

Kåsa & Nilsen

Tlf. 35 95 35 00
telemarksadvokatene.no

Hjelper hverandre på tvers av generasjoner

Milien (20) flyktet til Norge, helt alene. Eva (71) er pensjonist, og kommer ofte til seniorsenteret. Gjennom Kirkens Bymisjon prosjekt får de glede av hverandre.

«VINN-VINN»: Eva (71) og Milien (20) har stor glede av møtene med hverandre på seniorsenteret.

– Dette er virkelig vinn-vinn, sier pensjonisten Eva om prosjektet.

Det er lenge siden 71-åringen selv hadde lekser. Nå sitter hun likevel fordypet i leksebøker hver uke. Sammen med ti andre pensjonister møter Eva opp på seniorsenteret hver onsdag. Her hjelper de ungdom med å bli bedre i fag som matte og norsk.

På søndager snus rollene.

– Da er det vi som hjelper de eldre. Vi lager mat, dekker bordet og

går rundt og snakker med dem. Det er hyggelig, forteller Milien (20).

Hun synes det er fint at det ikke bare er de eldre som hjelper dem, men at de også får gi noe tilbake.

Lærer seg norsk

Selv flyktet hun fra Eritrea som 15-åring, og kom til Norge alene for tre år siden. 20-åringen står uten familie som kan støtte henne inn i voksenlivet.

Prosjektet gir henne fellesskap og

mulighet til å lære norsk. Spesielt det siste er viktig for Milien. Hun har alltid likt å jobbe med mennesker, og er i ferd med å utdanne seg som helsefagarbeider.

– Og skal man jobbe med mennesker, er kommunikasjon det viktigste. Hvis du ikke kan språket, er det lett å misforstå, forklarer hun. Både de unge og eldre setter pris på å bli kjent.

– Jeg har fått høre mye om hvordan det var i Norge etter 2. verdenskrig, og da dere fant olje på 60-tallet, smiler Milien.

Leksehjelper Eva forteller at hun har stor glede av prosjektet. Hun liker å få bidra til integrering og å bruke erfaringen sin, to år etter hun ble pensjonist.

– Det er nok mange eldre som har ressurser de vil bruke på en meningsfull måte, sier 71-åringen.

Gir flere mulighet

For Milien har møtene gitt resultater. Fagene hun tar på videregående oppleves ikke lenger like vanskelige. Attest og referanse herfra har gitt jobb på restaurant.

Målet for framtiden er satt for lengst:

– Jeg skal bli barnevernspedagog! sier 20-åringen.

Prosjektet hun og Eva deltar på,

er et pilotprosjekt. Her har enslige mindreårige asylsøkere blitt koblet med pensjonister på seniorsenter.

Etter TV-aksjonen vil Kirkens Bymisjon la flere få glede av generasjonsmøtene. Flere aktiviteter kan bli trukket inn, og prosjektet kan bli etablert på andre arenaer, som kulturhus, frivillighetssentraler, ungdomsklubber eller skoler.

Både Milien og Eva synes dette høres ut som en god idé.

– Noen eldre sitter kanskje hjemme og er ensomme, men har samtidig mye å bidra med. Både unge og eldre kan alle ha nytte av generasjonsmøter, sier Milien.

DEMONVEGGEN I SAUHERAD KIRKE

I koret i Sauherad kirke er det ein vegg som er full av djevlar i ulike former og storleiker. Denne demonveggen er kanskje meir kjent utanfor Sauherad enn her i bygda, og den har vore gjenstand for inngåande studiar av kunsthistorikarar, forskarar og no også kunstnarar. Kunsthall Oslo har fotografert heile veggen og utstilt desse bileta i ei bok under utstillinga «The Lost Museums» i fjor haust.

No har Soknerådet, Historielaget og Evju bygdetun gått saman om å få overta denne boka og ha ho utstilt på Evju. Representantar frå Kunsthall Oslo vil overrekke boka på gudstenesta i Sauherad søndag 29. september, og under kyrkjekaffien vil dei halda eit foredrag om demonveggen og prosjektet deira.

Tyrkleif

I forrige nummer av Helsing gjenga vi Jon Ingebretsen sær oppgave i historie om Sauherad kirke, skrevet i 1959. Vår utgave var en avskrift av Jons håndskrevne oppgave. I avskrifta her det sneket seg inn en del skrivefeil. Det beklager vi.

TAKK

Vil sende en stor takk til alle i Sundsmusikken for fin sang og musikk i vår søster Bjørgs begravelse i Sauherad kirke 7. september.

Dette satte vi stor pris på.

Reidun og Marit

SKYTESKOLE

Sauherad Skytterlag har gleden av å invitere til skyteskole.

Skyteskolen er beregnet på nybegynnere eller ferske skyttere. Skyteskolen vil gå over fem torsdager i oktober og november. Dato for oppstart kommer senere.

Sted: Skytebanen Sundsmoen, Nordagutu
Nedre aldersgrense 10 år.

For mer informasjon,
ta kontakt på tlf. 909 98 726 eller 950 06 001

acta barn og unge i normisjon

Acta Refresh presenterer:

Sex og kjærlighet

Sted: Hauges, Lundegata15, Skien
Tid: fredag 2. nov kl 19.00
Pris: gratis

Dette bør du ikke gå glipp av!
Kiosk og sosialt.

Alexis Lundh har masse erfaring med å prate medv ungdom om dette temaet!

#pornkillslove

Velkommen!

acta barn og unge i normisjon

#pornkillslove

Sted: Hauges, Lundegata15, Skien
Tid: lørdag 3. nov kl 11-15
Pris: 200,- inkl lunch

Alexis Lundh har masse erfaring med å prate om vanskelige temaer knyttet opp mot dagens ungdomskultur.

Arrangementet er for alle barne- og ungdomsledere, foresatte og andre som har kontakt med ungdom.

Mer info og påmelding:
www.normisjon.no/telemark

Velkommen!

Sauherad skytterlag 150 år

Sauherad Skytterlag må være en av de eldste lagene i kommunen, denne høsten feirer de sitt 150 årsjubileum. Og kanskje har laget gjennom alle sine år aldri hatt en så god skytter som nå: Inge Hvitås. Og det gror godt bak Inge, fire unge skyttere deltok på årets Landsskytterstevne med gode resultat. Denne høsten skal laget arrangere skytterskole.

Sentrale personer i Sauherad skytterlag sammen med lagets store skytter Inge Hvitås. Fra venstre Dag Robert Hansen (leder av ungdomsavdelinga), Inge, Birger Oskasin (leder) og Hans Sundsvalen (tidligere leder).

Historien

Sauherad Skytterlag ble stiftet i 1868. Også i Flåbygd ble det startet skytterlag så tidlig. Dette er Telemarks to eldste skytterlag, og av de eldste lagene i landet. Forsvarstanken var den viktigste bakgrunnen for å starte skytterlag.

Til å begynne med hadde Sauherad Skytterlag bane på Hjuksebø. Så var det på Hegnaflåta under Sundsvalen, før banen på Sundsmoen, dagens bane, ble tatt i bruk i 1892. Men også denne banen, og hele anlegget, har gjennomgått store endringer

gjennom 126 år.

I dag har banen ti skiver på 200 meters avstand og åtte skiver på 100 meter. På standplass som kan gjøres om til en innendørsbane, er det 6 skiver på miniatyr-banen. Og alt er elektronisk styrt! Nå er det helt slutt med anvisning fra skyttergrava.

Sauherad Skytterlag har vært aktiv i alle sine 150 år, med unntak av årene under andre verdenskrig. Da var alle våpen inndratt, og all aktivitet forbudt. I nyere tid var det nok på 1980-tallet at aktiviteten var størst. Men også på 50- og 60-tallet var aktiviteten stor. – Da var det en stor jobb å arrangere skytterstevner, forteller Birger Oskasin, han er leder i styret for Sauherad Skytterlag. – Da trengte man 50-60 frivillige for å gjennomføre et helgestevne. Bak standplass var det en slags tribune der de som skulle notere resultatene satt. Der så de både skytteren og skiva, og kunne notere ned anvisningen. Etter hvert fikk de hjelp av interntelefon mellom skyttergrav og standplass, forteller Birger. – Men det var mye roping og skriking i tillegg, legger Hans Sundsvalen til. Han har tidligere vært leder av skytterlaget, og kjenner historia godt.

–Nå kan vi i teorien gjennomføre i stevnehelg med sju-åtte frivillige, siden alt foregår elektronisk, sier Birger.

I dag

I dag har Sauherad Skytterlag ca. 280 medlemmer. De fleste er fra Sauherad, men det er også medlemmer fra Bø og Notodden. Det er flest

Skytterbanen på Sundsmoen på Norddagutu. (Foto: Dag Robert Hansen)

menn, men også noen kvinner med i laget. Skyting er en av svært få idretter som har full likestilling mellom kjønnene, det er ikke manns- og kvinneklasser.

Det er mulig å begynne som skytter fra man er 10 år. Skytterlaget har nå ca. 40 medlemmer under 26 år. Laget har fire meget aktive ungdommer, alle født i 2002. En av dem, Caroline Eriksen Kisfoss er medlem i en meget eksklusiv klubb: 350 klubben. Det betyr at hun har skutt 350 av 350 mulige poeng i konkurranse. Det skjedde på årets samlagsstevne (kretsmesterskap), og det ble skutt på 100 meter. Flere av de andre har også skutt 350 av 350 på trening, men det må skje i konkurranse for at man skal bli medlem av den eksklusive klubben.

Det er trening for de yngre på mandager, elgskytterne råder grun-

Inge Hvitås på årets Landsskytterstevne. Som en av favorittene ble han nøye fulgt av media. (Foto: Dag Robert Hansen)

nen på tirsdager og andre seniorer på fredager.

Skytterlaget består av to grupper: de som skyter for det frivillige skyttervesenet og de som driver med skyting med tanke på jakt.

Landsskytterstevnet

Sauherad Skytterlags mest kjente skytter er Inge Hvitås. Var man innom årets Landsskytterstevne på fjernsynet så så man stadig hans navn og bilde skinne mot seg. Inge, som er født i 1983, startet egentlig ikke med skyting, men med fotball. Far og bror drev med skyting, og nå og da ble Inge med dem. Etter hvert ble det mer og mer skyting og mindre fotball. Etter år 2000 har han satsa ordentlig på skyting, periodevis med trening nesten hver dag. Nå trener

han skyting 2 til 3 dager i uka, pluss et par dager med fysisk trening.

I 1916 vant Inge Hvitås stangskytinga på Landsskytterstevnet. Stangskyting er skytesportens hurtigøvelse, og man skyter på forskjellig avstand. Dette er skytingens mest action-fylte øvelse. Inge er også vunnet Norgescupen i stangskyting.

-Man kan skyte på stevner hele året hvis man vil, forteller Inge til Helsing. - Året er delt i tre sesonger: om vinteren er det feltskyting. Da skyter man på forskjellig dyreplakater på varierende avstand. På sommeren er det baneskyting, og høsten brukes til miniatyrskyting. Det skjer innendørs og på 15 meters avstand. I år har jeg deltatt på stevner i alle landets fylker, med unntak av Finnmark. Jeg er ikke så glad i å fly, så det blir ganske mye kjøring. Jeg er nok avhengig av å ha fri kjørelengde på bilforsikringa mi, smiler Inge. - Det varierer med hva slags premiering det er på stevnene, men uansett blir man ikke rik av å være skytter, snarere tvert imot, forteller han.

I 2018 var Inge Hvitås med i tre finaler på Landsskytterstevnet i Stjørdal: han var i Kongelaget, og i finalene i stangskyting og feltskyting. Det er svært unikt at samme skytter er i alle tre finalene i samme Landsskytterstevne. - Da jeg kom med på Kongelaget tenkte jeg at nå har jeg nådd toppen, nå kan jeg trappe ned. Men det har kommet nye mål, så nå står jeg på videre. Jeg har blitt kjent med mange skyttere rundt om i landet, og det er jo veldig greit når man reiser så mye som det jeg gjør. Ofte

Før man kan begynne skytinga må hørselen beskyttes. (Foto: Dag Robert Hansen)

er vi en gjeng telemarkinger som reiser sammen.

Det var fem skyttere fra Sauherad Skytterlag på årets Landsskytterstevne. I tillegg til Inge Hvitås deltok Caroline Eriksen Kisfoss, Lars Fredrik Høgetveit Hansen, Lars Eivind Hustveit og Marius Berglund Svanlund. Caroline er Telemarksmester i sin klasse. Tre av de fire ungdommen kom til finaleskyting under Landsskytterstevnet. Caroline ble nr. 16 i sin klasse, av 379 skyttere. Dag Robert Hanse er leder av ungdomsavdelinga i Sauherad Skytterlag og var med til Stjørdal.

- Inge Hvitås er nok den eneste fra vårt skytterlag som har vært med i Kongelaget på et Landsskyt-

terstevne. Men gjennom årene er det mange herfra som ha deltatt. Mange så på Landsskytterstevnet som årets store sosiale happening, forteller Hans Sundsvaen.

Jubileumsfeiring

Siste helg i april gjennomførte Sauherad Skytterlag et jubileumsstevne på Sundsmoen. 230 skyttere fra hele Sør-Norge deltok. Laget arrangerer for øvrig ett stevne hvert år. 17. november blir det jubileumsfest på Norsjø hotell.

Sauherad skytterlag har 5 æresmedlemmer: Kristoffer Løkka (leder av laget fra 1999 til 2017), Hans Løkka, Birger Oskasin, Willy Slaaen og Kjell Juvland.

Inge Hvitås (foran til venstre) sammen med fansen på årets Landsskytterstevne. (Foto: Dag Robert Hansen)

Skytterbanen, eller hele anlegget med bane og bygninger, er godt vedlikeholdt. Men det trengs stadig fornyelse. – Vi var veldig tidlig ute med et elektronisk anviseranlegg. Vi var nesten som et testanlegg for industrien på Kongsberg. Men nå begynner opplegget å bli slitt og foreldet, så om ikke så lenge må det fornyes. I standplassbygget, som også er miniatyrbane, er det også kafé. I nabobygget er det kontor, garderobe og lager. I mange år hadde speidergruppa på Nordagutu lokaler her.

Elgbanen ble bygd i 1972-73, også

den er nå elektronisk. Tidligere ble skivene på de bevegelige skivene dratt med vaier og sveiv. De som skal skyte til jaktprøven kan velge om de vil ha bevegelig eller stillestående skive.

–Denne høsten skal vi prøve oss med skyteskole for nybegynnere eller uerfarne skyttere. Nedre aldersgrense er 10 år. Da bruker vi miniatyrbanen, og barn og unge får skyte med anlegg (støtte for våpenet). Alle skyter med likt våpen, og vi har utlånsvåpen til de som vil prøve seg som skytter.

–is-

fra bygdene våre

Neste nummer av Helsing

Neste nummer av Helsing, novembernummeret (nr. 8-2018), kommer ut ca. 2. november. (Stoff må være innlevert 19. oktober).

Stoff kan sendes til:

Helsing,
Kirkekontoret
Postboks 4, 3834 Gvarv
eller på e-post:
ivar@sauherad.kyrkja.no

**Desembernummeret/
Julenummeret** (nr. 9-2018) kommer ut ca. 5. desember. (Stoff må være innlevert 21. november).

Hvor er dette:

Bilde på side 483

Rett svar er KLEIVRUD (gnr. 29)

Bygdeboka skriv (1982):

Kleivrud ble truleg rydda i gammalnorsk tid (tidsrommet ca. 1000 – 1350). Garden var og i hevd i nedgangstida etter svartedauden (i 1350) og har alltid vore udeila.

Garden ligg på nedsida av jernbanelina, mellom Holtsås og Hjuksebø, ca. 700 m nord for Holtsås vegkryss. Jordeigedomen har ei lengde av 950 m og er langstrakt. Jorda, 110 mål dyrka, hellar mot vest, men lendet er likevel relativt flatt, men arronderinga er ujamn. Nokre bakkar blei delvis planerte i 1953 og 1962. Jordsmønnet er for det meste stiv leire. Husestaden ligg midt i eigedomen 118 m o.h. Hamn og anna innmark er ca. 50 mål, frukthage 1 mål, skogen 580 mål og anna utmark 420 mål. Siste året med melkedyr var 1970 og siste med slaktedyr 1972. Husdyr i dag er ca. 40 høns og av og til gris. Sauer var det til 1950-åra og 1 hest til 1962 (tidlegare 2). Det største kutalet var 24 med stort og smått, derav 11 melkekyr.

Namn i innmarka: Leirfjellet, Grindholet, Nygard, Svinemoen, Lia, Bastaurinden, Vølen, Stubbekåsa, Eldhusekra, Erterinden, Askedokka, Furuhaugen, Vårfjoshaugen, Storåker, Furuhaugakra, Stugujordet, Kåsa, Trengen, Flåtavegen, Kåsin. Namn i utmarka: Stuguåsen, Hågååsen, Svartedike, Bergli, Kleiva, Haugås, Skrikarhaugknukenn, Tippelure, Langskot, Siljås, Brattebekke, Borkensprang, Standaren, Bjønndalen, Skalkedalen, Juvind, Lienn, Slåtmyrenn, Blekkjønn, Damtjønnbekken, Stutebulokbekken, Ronningslia, Åslivatnet, Mjågetjønn, Svarttjønn, Sondalstjønn, Korpen, Stikkfjell, Dugurdnatten, Fetjønn, Småbergdalen, Storefjell, Lislefjell, Korpeholet, Liakollen, Sandershelleren, Linnemyr.

Stugubygningen er bygd kring 1780-1790, påbygd i 1912, bryggerhuset i 1906, uthuset i 1934, smia kring 1890. Stabburet frå 1789 er seinare flytta inn mot tunet. Badstugo blei siste gong bruka i 1941. Hønehuset er frå ca. 1920. Skoghusveret (hytte), bygd ca. 1913, gjekk med i brann 1967, og nytt blei bygd på Slåtmyrenn i 1969. Vårfjøset låg ved riksvegen 240 m nord for husa på garden (rive i 1939), og eit gammalt vognskjul har stått ca. 100 m vest for vårfjøset. Uthuset på Nygard blei rive i 1958.

Slektens gang

Døpte

9. september: Sebastian Flåtin
9. september: Aksel Sundseth Sundsvalen

Døde

25. august: Petter Jørgen Eggerud f. 1960
26. august: Gunnar Hvitås f. 1925
29. august: Bjørg Johanne Askildt f. 1945

FAMILIESAMLINGER PÅ NES MENIGHETSHUS

De siste somrene har 8 familier ifra Bø, Lunde og Gvarv arrangert KRIK-familieleir på Sagavoll. Vi har lenge hatt lyst til å fortsette denne «leiren» utover i året, og starter derfor KRIK Familiemesse én gang i måneden til høsten. Dette blir et familiemøte med fokus på barn og unge. Vi starter opp på Nes Menighetshus 16.september kl. 17.00.

Datoene for høsten er:

14. oktober, 18. november, 16. desember
KRIK Familiemesse starter kl. 17.00.

Alle er hjertelige velkomne!

Menighetsblad utgitt av Sauherad og Nes sokneråd.

Helsing til Sauherad og Nes

E-post: ivar@sauherad.kyrkja.no
Redaktør: Soknediakon Ivar Solbu.
Bankgiro: 2675 51 18949
<http://www.helsing.no>
Caspersens Trykkeri AS, Vikersund.

Kyrkjeverje

Trond Magnus Haugen
Tlf. 938 55 504
trond@sauherad.kyrkja.no

Kyrkjetener

Anders Høibø
Tlf. 909 40 728
anders@sauherad.kyrkja.no

Sokneprest

Anne-Inger Lunner
Tlf. 480 61 672
anne-inger@sauherad.kyrkja.no

Kyrkjetenar

Kjetil Nyhus
Tlf. 951 74 938
kjetil@sauherad.kyrkja.no

Diakon

Ivar Solbu
Tlf. 932 85 202
ivar@sauherad.kyrkja.no

Trosopplærer

Anne Gjøre
Tlf 922 43 880
anne@sauherad.kyrkja.no

Kantor

Bruno Hageman
Tlf. 948 55 033
bruno@sauherad.kyrkja.no

Sauherad og Nes sokneråd

Leiar
Anlaug Jorunn Bergan
Tlf. 990 19 462
lillilb@hotmail.com

DEN NORSKE KYRKJA

Sauherad og Nes sokn

Besøksadresse:

Nes menighetshus, underetasjen
Holmenvegen 46
3810 Gvarv

Postadresse:

Postboks 4
3834 Gvarv

Telefon: 35 10 11 20

Epost: post@sauherad.kyrkja.no
www.helsing.no
Kontonummer: 2675 20 38421

Gudstjenester i Sauherad og Nes

Lørdag 29. september 2018 – Norsk Eplefest

Nes kyrkje kl. 09.30: Musikk og lyrikk, ved Johannes Sundsvalen, Bruno Hageman og Ivar Solbu. (se egen omtale).

Søndag 30. september 2018

- 19. søndag i treenighetstida
Joh 7, 14-17, 5 Mos 30, 11-15, Rom 2, 13-16
Sauherad kirke kl. 11.00: Høsttkkefest.

Takkoffer til Konfirmantenes Solidaritetsaksjon. Konfirmantjubileum.
Nes menighetshus kl. 11.00: Søndagsskole.
Nes menighetshus kl. 15.00: Menighetsfest, med blant annet konsert med Nina Gromstad og Bruno Hageman. (se egen omtale).

Søndag 7. oktober 2018

- 20. søndag i treenighetstida
Mark 10, 2-9, 1 Mos 2, 18-25, Ef 5, 31-33
Nes kyrkje kl. 11.00: Gudstjeneste. Takkoffer til menighetsarbeidet.

Søndag 14. oktober 2018

- 21. søndag i treenighetstida
Luk 16, 19-31, 5 Mos 15, 7-8?10-11, 1 Joh 3, 16-18
Sauherad kirke kl. 11.00: Gudstjeneste.
Takkoffer til Vennskapsmenigheten i Viljandi i Estland.
Nes menighetshus kl. 17.00: KRIK Familiesamling.

Tirsdag 16. oktober 2018

Nes kyrkje kl. 21.00: Kveldsbønn med sang fra Middelalderen.

Søndag 21. oktober 2018

- 22 søndag i treenighetstida
Ordspr 6, 20-23a, Fil 2, 1-4, Joh 12 35-36
Nes kyrkje kl. 11.00: Gudstjeneste. Takkoffer til Kirkens Bymisjon.

Søndag 28. oktober 2018

- Bots- og Bededag
Luk 18, 9-14, Jes 59, 1-4, 1 Joh 1, 8-2,2
Nes menighetshus kl. 17.00: G17. Menighetens storsamling med gudstjeneste og kveldsmat. Takkoffer til menighetens misjonsprosjekt i Thailand. I samarbeid med menigheten i Bø. Søndagsskole

Lørdag 3. november 2018

Nes kyrkje kl. 17.00: Minnegudstjeneste, med lystenning, mye musikk, lyrikk og forkynnelse. (se egen omtale)

Søndag 4. november 2018 – Allehelgensdag

Matt 5, 13-16, Salme 84, 2-8, Hebr 12, 1-3
Nes kyrkje kl. 11.00: Gudstjeneste. Takkoffer til Sauherad diakoniforening.
Nes menighetshus kl.11.00: Søndagsskole

Søndag 11. november 2018

- 25. søndag i treenighetstida
Matt 14, 22-34, Salme 107, 23-32, 2 Kor 1, 3-7
Sauherad kirke kl. 11.00: Gudstjeneste.
Takkoffer til Stefanusalliansen.

Tirsdag 13. november 2018

Nes kyrkje kl. 21.00: Kveldsbønn med sang fra Middelalderen.

Søndag 18. november 2018

- 26. søndag i treenighetstida
Joh 9, 1-7+35b-38, 2 Mos 3, 10-12+4, 10-16, Rom 9, 20-24
Nes kyrkje kl. 11.00: Gudstjeneste. Takkoffer til menighetens barne- og ungdomsarbeid.
Nes menighetshus kl. 17.00: KRIK Familiesamling.

Med forbehold om at de tekstene som brukes i gudstjenestene, kan være andre enn de som er oppført i denne lista.

For ytterligere informasjon, se: www.helsing.no